

Sprawozdanie okresowe z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

I. Informacje wstępne

PROGRAM OPERACYJNY	Cel: Konwergencja
	Kwalifikowany obszar: Polska
	Okres programowania: 2007-2013
	Numer programu (CCI): 2007/PL/16/1/PO/002
	Nazwa programu: Infrastruktura i Środowisko 2007-2013
SPRAWOZDANIE OKRESOWE Z WDRAŻANIA PROGRAMU	Numer sprawozdania: I/2008/POiŚ
	Okres sprawozdawczy: 01.01.2008 r. – 30.06.2008 r.

II Przegląd realizacji programu operacyjnego w okresie objętym sprawozdaniem

1. Realizacja i analiza postępów

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko zgodnie z *Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia na lata 2007-2013* stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w niej celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Biorąc pod uwagę założenia *Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia* oraz wyniki analizy SWOT, głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

Wzrost atrakcyjności Polski i regionów będzie osiągnięty dzięki inwestycjom w sześciu obszarach – transportu, środowiska, energetyki, kultury, ochrony zdrowia i szkolnictwa wyższego – poprzez realizację następujących celów szczegółowych Programu:

- budowa infrastruktury zapewniającej, że rozwój gospodarczy Polski będzie dokonywał się przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego;
- zwiększenie dostępności głównych ośrodków gospodarczych w Polsce poprzez powiązanie ich siecią autostrad i dróg ekspresowych oraz alternatywnych wobec transportu drogowego środków transportu;
- zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację dostaw, zmniejszenie energochłonności gospodarki i rozwój odnawialnych źródeł energii;
- wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski;
- wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia zasobów pracy;
- rozwój nowoczesnych ośrodków akademickich, w tym kształcących specjalistów w zakresie nowoczesnych technologii.

Zgodnie z celem głównym Programu wybrane zostały priorytety odpowiadające obszarom, które mają podstawowe znaczenie dla wzrostu atrakcyjności Polski i jej regionów. Zawartość priorytetów wynika między innymi z postulatów i rekomendacji, jakie uzyskano poddając projekt Programu konsultacjom społecznym, prognozie oddziaływania na środowisko oraz ewaluacji ex-ante.

Wielkość środków wspólnotowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w latach 2007–2013 wyniesie ok. 41,9% (27,9 mld EUR) całości środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności przeznaczonych na realizację programów operacyjnych Celu „Konwergencja”.

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 wyniesie **37 565 295 193 EUR**. W ramach tej kwoty środki z Unii Europejskiej (dalej UE) wynosić będą 27 913 683 774 EUR, natomiast wkład krajowy stanowić będzie 9 651 611 419 EUR. Wysokość wkładu krajowego ma charakter szacunkowy i zależeć będzie od poziomu dofinansowania poszczególnych projektów.

Tabela 1. Podział alokacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na priorytety

Numer i nazwa priorytetu	Alokacja (w mln EUR)	Fundusz
I <i>Gospodarka wodno-ściekowa,</i>	2 783,9	FS
II <i>Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi</i>	1 215,7	FS
III <i>Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska</i>	556,8	FS
IV <i>Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska</i>	200,0	EFRR
V <i>Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych</i>	89,8	EFRR
VI <i>Drogowa i lotnicza sieć TEN-T</i>	8 802,4	FS
VII <i>Transport przyjazny środowisku</i>	7 676,0	FS
VIII <i>Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe</i>	2 945,5	EFRR
IX <i>Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna</i>	748,0	FS
X <i>Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii</i>	974,3	EFRR
XI <i>Kultura i dziedzictwo kulturowe,</i>	490,0	EFRR
XII <i>Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia</i>	350,0	EFRR
XIII <i>Infrastruktura szkolnictwa wyższego</i>	500,0	EFRR
XIV <i>Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</i>	187,8	EFRR
XV <i>Pomoc techniczna – Fundusz Spójności</i>	393,5	FS
Ogółem	27 913,7	-

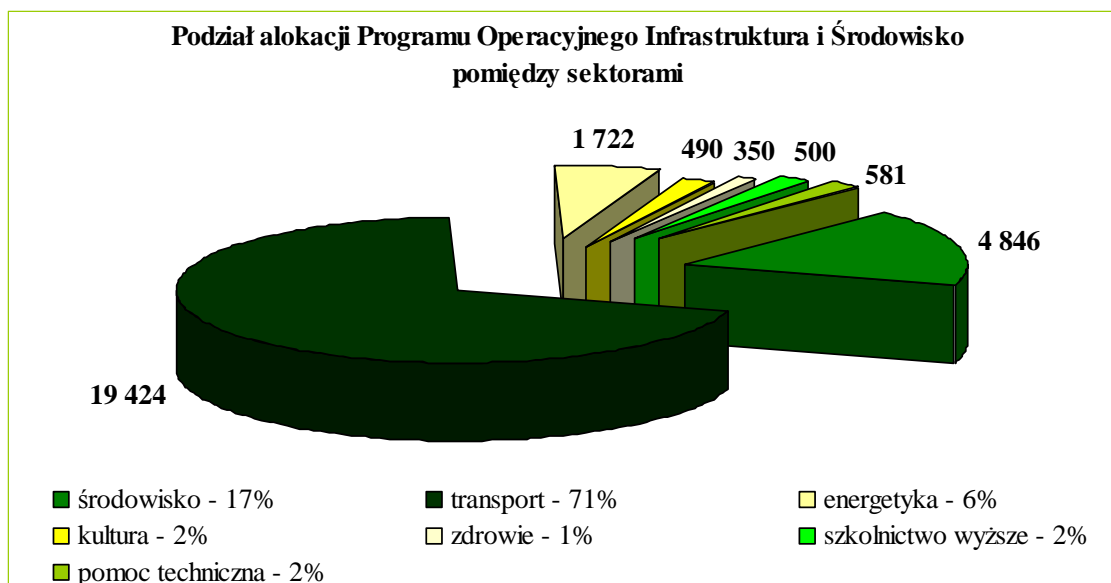
Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r.

Podział środków UE dostępnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pomiędzy poszczególne sektory przedstawia się następująco:

- środowisko – 4 846 mln EUR;
- transport – 19 424 mln EUR;
- energetyka – 1 722 mln EUR;
- kultura – 490 mln EUR;
- zdrowie – 350 mln EUR;
- szkolnictwo wyższe – 500 mln EUR.

Dodatkowo dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przewidziane zostały środki na pomoc techniczną (w sumie 581,3 mln EUR).

Wykres 1. Podział alokacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (dane w mln EUR)

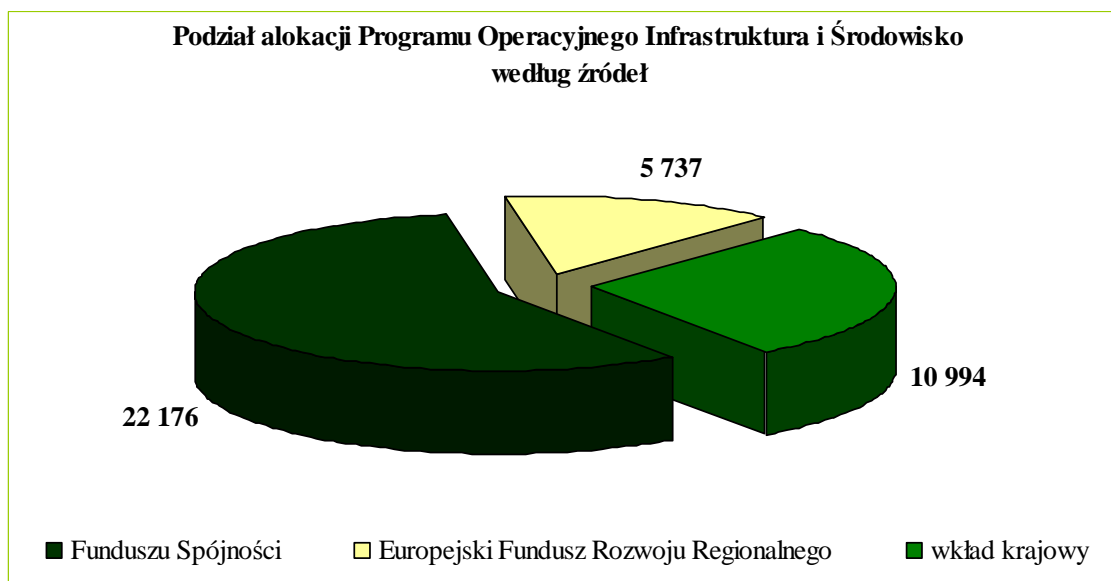

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r.

Wkład wspólnotowy zaangażowany w realizację programu pochodzić będzie ze środków:

- Funduszu Spójności – 22 176 353 774 EUR,
- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 5 737 330 000 EUR.

Wykres 2. Podział alokacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko według źródeł (dane w mln EUR)

Źródło: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002), zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r.

Obok środków publicznych w wysokości 7 371 918 750 EUR, w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko będą zaangażowane również środki prywatne, których łączna wartość została oszacowana na poziomie 2 279 692 669 EUR.

W Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko wyodrębniono także środki stanowiące pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) w wysokości 2/3 środków EBI określonych w *Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007-2013*, tj. 2 000 000 000 EUR. Wysokość ta ma charakter indykatywny.

1.1. Informacja na temat postępów fizycznych programu operacyjnego

Informację na temat postępu rzeczowego dla Programu przedstawiono w załączniku 1 do sprawozdania.

1.2. Informacje finansowe

Tabela 2a. Postęp finansowy wg źródeł finansowania w danym okresie sprawozdawczym

Priorytet	Wydatki poniesione przez beneficjentów wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ	Odpowiadający wkład publiczny ogółem	Wkład prywatny	Płatności zrealizowane na rzecz beneficjentów (w części odpowiadającej wkładowi współnotowemu) ²	Płatności otrzymane z KE		
					Ogółem	Płatności zaliczkowe	Płatności okresowe
Okres sprawozdawczy 01.01.2008 r. – 30.06.2008 r.							
Priorytet 1 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 2 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 3 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 4 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 5 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 6 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 7 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 8 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 9 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 10 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 11 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 12 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 13 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 14 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 15 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ogółem	0,00	0,00	0,00	0,00	1 059 174 050,96	1 059 174 050,96	0,00

¹ Bardziej szczegółowe dane odnośnie płatności zrealizowanych na rzecz beneficjentów przedstawione są w załączniku 5 b (tabela 3a i 3b).

² Płatności zrealizowane na rzecz beneficjentów nie obejmują przekazanych a nierozliczonych zaliczek.

Tabela 2b. Postęp finansowy wg źródeł finansowania w ujęciu kumulatywnym od początku realizacji Programu

Priorytet	Wydatki poniesione przez beneficjentów wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ	Odpowiadający wkład publiczny ogółem	Wkład prywatny	Płatności zrealizowane na rzecz beneficjentów (w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu) ^{3 4}	Płatności otrzymane z KE		
					Ogółem	Płatności zaliczkowe	Płatności okresowe
Dane narastająco od uruchomienia Programu							
Priorytet 1 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 2 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 3 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 4 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 5 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 6 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 7 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 8 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 9 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 10 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 11 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 12 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 13 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 14 EFRR	0,00	0,00	0,00	0,00			
Priorytet 15 FS	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ogółem	0,00	0,00	0,00	0,00	1 728 329 495,31	1 728 329 495,31	0,00

Na rachunek Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach płatności zaliczkowej wpłynęła dotychczas z KE kwota **1 728 329 495,31 EUR**, co stanowi 6,2% alokacji środków wspólnotowych dla Programu (w tym: 1 441 462 995,31 EUR z Funduszu Spójności - 6,5% alokacji z Funduszu Spójności - oraz 286 866 500,00 EUR z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, co stanowi 5,0% alokacji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).

1.3. Informacja nt. stanu realizacji prognozy finansowej

Na pierwsze półrocze 2008 roku w ramach priorytetów I-XIII nie zaplanowano i nie zrealizowano żadnych wydatków na rzecz beneficjentów. Płatności prognozowane do poniesienia w priorytecie XIV i XV (na poziomie ok. 4 mln PLN) nie zostały zrealizowane z uwagi na

³ Bardziej szczegółowe dane odnośnie płatności zrealizowanych na rzecz beneficjentów przedstawione są w załączniku 5 b (tabela 3a i 3b).

⁴ Płatności zrealizowane na rzecz beneficjentów nie obejmują przekazanych a nierozliczonych zaliczek.

przedłużające się prace nad wzorami wniosków i umów o dofinansowanie projektów pomocy technicznej.

1.4. Informacja nt. planowanego postępu finansowego

Biorąc pod uwagę stan przygotowania projektów znajdujących się na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* oraz terminy ogłoszonych i planowanych pierwszych naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym w ramach Programu, a także ze względu na fakt, iż weryfikacja pierwszych przedłożonych wniosków o płatność będzie trwała dłużej (wzory umów o dofinansowanie zakładają 60-dniowy termin weryfikacji prawidłowo sporządzonego wniosku), najprawdopodobniej pierwsze wnioski o płatność składane przez beneficjentów zatwierdzone będą najwcześniej na przełomie 2008 i 2009 r. W związku z powyższym, pierwsze wydatki w ramach Programu planowane są na pierwszy kwartał 2009 r. (w priorytecie V), natomiast w drugim kwartale 2009 r. przewiduje się, że płatności realizowane będą przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie I, II, V, XIV i XV priorytetu (załącznik 2. do sprawozdania, tabela 6). Prognozy opracowano na podstawie danych od instytucji pośredniczących, przy następujących założeniach⁵:

Sektor środowiska

W ramach priorytetów I i II w okresie sprawozdawczym trwały procedury konkursowe. Biorąc pod uwagę charakter projektów oraz czas niezbędny do przeprowadzenia oceny formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie, podpisanie umów z beneficjentami i zatwierdzenie pierwszych wniosków o płatność, pierwsze płatności na rzecz beneficjentów planuje się zrealizować w I i II kwartale 2009 r. Przy czym w ramach priorytetu I przewiduje się wydatki na rzecz beneficjentów ze środków wspólnotowych na kwotę 339 692 851 PLN (4% alokacji środków wspólnotowych dla priorytetu), natomiast w ramach priorytetu II planuje się wydatki ze środków wspólnotowych na poziomie 53 607 143 PLN (1% alokacji środków wspólnotowych dla priorytetu).

W przypadku priorytetu III w okresie sprawozdawczym nie był gotowy harmonogram ogłaszania pierwszych konkursów, a w ramach 8 projektów znajdujących się na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* podpisano jedną pre-umowę. Biorąc pod uwagę powyższe, w ramach priorytetu nie przewidziano żadnych wydatków na najbliższe cztery kwartały.

W przypadku priorytetu IV w okresie sprawozdawczym trwały procedury konkursowe. Rozstrzygnięcie I rundy aplikacyjnej przewiduje się do końca roku 2008 r., natomiast podpisanie pierwszych umów o dofinansowanie planuje się na I połowę 2009 r. Ponadto, projekty realizowane w ramach tego priorytetu w większości przypadków będą generowały płatności w ostatnich latach realizacji (w tym przypadku występuje najczęściej tylko płatność końcowa). Biorąc pod uwagę powyższe założenia w prognozie nie wykazano wydatków na najbliższe cztery kwartały.

W ramach priorytetu V w okresie sprawozdawczym trwały procedury konkursowe. Biorąc pod uwagę charakter projektów oraz czas niezbędny do przeprowadzenia oceny formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie, podpisanie umów z beneficjentami i zatwierdzenie pierwszych wniosków o płatność, pierwsze płatności na rzecz beneficjentów planuje się zrealizować w I i II kwartale 2009 r. –przewidziana kwota płatności na rzecz beneficjentów ze środków wspólnotowych to 7 704 350 PLN (co stanowi 3% alokacji środków dla priorytetu).

⁵ Do wyznaczenia stopnia wykorzystania alokacji środków dla prognozowanych wartości płatności na rzecz beneficjentów zastosowano kurs euro EBC, z przedostaniem dnia roboczego w czerwcu 2008 r., tj. 3,3671.

Sektor transportu

W ramach tego sektora zasadnicza część alokacji przeznaczona będzie na realizację projektów indywidualnych. Szacuje się, że umowy o dofinansowanie dla tych projektów będą podpisywane dopiero na przełomie 2009 i 2010 r., obecnie zaś ponoszone są wydatki na przygotowanie tych projektów. Stąd przewiduje się, że pierwsze wnioski o płatność składane będą dopiero w 2010 r.

Sektor energetyki

W okresie sprawozdawczym w ramach priorytetów IX i X nie ogłaszano konkursów naborów projektów o dofinansowanie. Instytucja Pośrednicząca planuje ogłaszanie konkursów w IV kwartale 2008 r., zatem przy uwzględnieniu czasu trwania naboru oraz przeprowadzenia oceny formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie, wydanie pierwszych decyzji i podpisanie umów z beneficjentami będzie możliwe najwcześniej na przełomie I i II kwartału 2009 r. W związku z tym, pierwsze wnioski o płatność (biorąc pod uwagę dwumiesięczny okres na ich weryfikację) będą zatwierdzane najwcześniej w II połowie 2009 r. Biorąc pod uwagę powyższe, w ramach priorytetów IX i X na najbliższe cztery kwartaly nie przewidziano żadnych wydatków na rzecz beneficjentów.

Sektor kultury

W przypadku tego sektora płatności w czterech najbliższych kwartałach mogłyby zostać zrealizowane w ramach jednego z projektów kluczowych, który jest obecnie najbardziej zaawansowany w przygotowaniu. Jednakże ze względu na fakt, że jest to projekt duży, (konieczność wydania decyzji przez KE, co może mieć wpływ na wydłużenie procedury zatwierdzania projektu), a także infrastrukturalny, z przyczyn obiektywnych mogą wystąpić problemy z rozstrzygnięciem przetargów i prowadzeniem prac budowlanych. Zatem nie jest pewne, czy prognoza wydatków przedstawiona w sprawozdaniu okresowym przez Instytucję Pośredniczącą na II kwartał 2009 r. będzie mogła zostać zrealizowana. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca zdecydowała o zmianie prognozy i przesunięciu wydatków zakładanych przez Instytucję Pośredniczącą na II połowę 2009 r.

Ponadto, w zakresie środków przeznaczonych na projekty konkursowe, ogłoszono pierwszy konkurs o wartości alokacji ok. 528 mln PLN. Instytucja Pośrednicząca przewiduje jednak, że pierwsze umowy o dofinansowanie będą podpisywane dopiero począwszy od III kwartału 2009 r., zatem żadne płatności na rzecz beneficjentów nie będą realizowane do tego momentu.

W konsekwencji powyższych założeń w ramach priorytetu XI na najbliższe cztery kwartaly nie przewidziano żadnych wydatków na rzecz beneficjentów.

Sektor zdrowia

W okresie sprawozdawczym w ramach priorytetu XII nie ogłaszano konkursów naborów projektów o dofinansowanie, Instytucja Pośrednicząca planuje ogłoszenie pierwszych konkursów w drugim półroczu 2008 r. Pierwszy konkurs (w ramach działania 12.1) zostanie rozstrzygnięty w I kwartale 2009 r., zatem po uwzględnieniu czasu niezbędnego do przeprowadzenia oceny formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie i podpisania umów z beneficjentami, przewiduje się, że zatwierdzanie pierwszych wniosków o płatność nastąpi najwcześniej w II połowie 2009 r. Dlatego też w prognozie nie zaplanowano wydatków na rzecz beneficjenta na najbliższe cztery kwartaly w ramach tego sektora.

Sektor szkolnictwa wyższego

W ramach tego sektora realizowane będą głównie projekty znajdujące się na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* i wnioski o dofinansowanie dla większości z nich, zgodnie z pre-umowami zostaną złożone w grudniu 2008 r. Ponadto, ogłoszenie I rundy aplikacyjnej planowane jest na drugą połowę 2008 r. W związku z powyższym,

biorąc pod uwagę czas potrzebny na ocenę wniosków o dofinansowanie, podpisanie umów oraz weryfikację i zatwierdzenie pierwszych wniosków o płatność, w prognozie nie zaplanowano wydatków na rzecz beneficjenta na najbliższe cztery kwartały w ramach tego sektora.

Pomoc Techniczna

W zakresie pomocy technicznej zawarcie umów o dofinansowanie pomiędzy Instytucją Zarządzającą a instytucjami pośredniczącymi przewiduje się na przełomie III/IV kwartału 2008 r. Następnie instytucje pośredniczące będą zobowiązane zawrzeć umowy z instytucjami wdrażającymi oraz GDDKiA i PKP PLK S.A. (w planowanym terminie 21 dni od podpisania umowy pomiędzy Instytucją Zarządzającą a instytucjami pośredniczącymi). Po zawarciu umów o dofinansowanie możliwe będzie sporządzenie wniosków o płatność i ich weryfikacja. Zgodnie z projektem umowy o dofinansowanie, wnioski o płatność końcową dla projektów pomocy technicznej powinny zostać przedłożone do Instytucji Zarządzającej w terminie 60 dni po upływie okresu kwalifikowania wydatków (tj. w I kwartale 2009 r.). Instytucja Zarządzająca zakłada jednak, że we wcześniejszym terminie zostaną sporządzone wnioski o płatność pośrednią, jednak trudno jest przewidzieć skalę i zakres tych wniosków oraz termin ich zatwierdzenia, zwłaszcza w sytuacji, w której funkcje instytucji pośredniczących oraz instytucji wdrażających pełnią w ramach Programu również takie instytucje, które nie posiadają doświadczenia w wykorzystywaniu środków strukturalnych. Dlatego obecnie należy prognozować, że okres sporządzania i weryfikacji pierwszych wniosków o płatność oraz przeprowadzenia pierwszych kontroli projektów pomocy technicznej może wykrócić poza 2008 r.

Nie oznacza to natomiast iż żadne wydatki, zaplanowane w ustawie budżetowej na rok bieżący, nie są realizowane. Z informacji wykazywanych w formularzach RZ-16 od poszczególnych instytucji pośredniczących wynika bowiem, że z zaplanowanych 2 mld PLN, wydatkowane zostanie ok. 1,6 mld PLN (84%), z czego 160 mln PLN w ramach pomocy technicznej (75% zaplanowanych środków na pomoc techniczną). Środki te wydatkowane są na przygotowanie projektów. Dodatkowo sektor transportu zgłasza informacje, iż będzie wnioskował o dodatkowe środki do rezerwy celowej budżetu państwa.

Planowane wydatki na rzecz beneficjentów w I połowie 2009 r. w ramach priorytetu XIV wynoszą 6 088 039 PLN (co stanowi 1% alokacji środków wspólnotowych dla priorytetu), zaś w ramach priorytetu XV – 36 464 564 PLN (co stanowi 3% alokacji środków wspólnotowych dla priorytetu).

1.5. Informacja nt. odsetek narosłych od środków zgromadzonych na realizację programu

Odsetki od środków zgromadzonych na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko narosłe od początku trwania Programu wynoszą **18 754 826,80 EUR**, przy czym w okresie sprawozdawczym wartość odsetek wzrosła o 17 619 014,08 EUR w porównaniu do stanu na koniec 2007 roku (kiedy to wartość odsetek wynosiła 1 135 812,72 EUR).

1.6. Informacja nt. zaliczek przekazanych na rzecz beneficjentów

Tabela 3. Informacja nt. zaliczek (w PLN)

Priorytet	Wartość zaliczek przekazanych na rzecz beneficjentów		Wartość środków przekazanych beneficjentom w formie zaliczki, a następnie przedstawionych do rozliczenia i uznanych za kwalifikowalne przez właściwe instytucje	
	W okresie sprawozdawczym	Od początku uruchomienia Programu	W okresie sprawozdawczym	Od początku uruchomienia Programu
Priorytet 1	0,00	0,00	0,00	0,00

Priorytet 2	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 4	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 5	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 6	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 7	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 8	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 9	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 10	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 11	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 12	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 13	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 14	0,00	0,00	0,00	0,00
Priorytet 15	0,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem	0,00	0,00	0,00	0,00

1.7. Informacja nt. kumulatywnego podziału wkładu wspólnotowego wg kategorii

Do końca czerwca 2008 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko nie podpisano żadnych umów o dofinansowanie, w związku z czym na realizację projektów nie przyznano żadnych środków wspólnotowych.

1.8. Analiza jakościowa

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty przez KE decyzją z 7 grudnia 2007 r. (CCI/2007/PL/16/1/PO/002) a następnie zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z 3 stycznia 2008 r.

25 stycznia 2008 r. Minister Rozwoju Regionalnego zatwierdziła *Szczegółony opis priorytetów POiŚ*, z wyłączeniem priorytetu VII *Transport przyjazny środowisku*, zaakceptowanego odrębnie 28 marca 2008 r. Druga wersja dokumentu została zatwierdzona 26 maja 2008 r. i opublikowana na stronach internetowych MRR.

Zakończyły się prace nad tworzeniem systemu instytucjonalnego i systemu wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Wybrano wszystkie instytucje pośredniczące oraz instytucje wdrażające w ramach Programu - obecnie w systemie znajduje się 6 instytucji pośredniczących oraz 24 instytucje wdrażające.

W okresie sprawozdawczym zatwierdzono następujące dokumenty wdrożeniowe:

- *Wytyczne w zakresie sprawozdawczości POiŚ* – weszły w życie 4 stycznia 2008 r.;
- *Informacja na temat systemu przekazywania środków finansowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* – zatwierdzona 9 czerwca 2008 r.;
- formularze wniosków o dofinansowanie, wzory umów o dofinansowanie;
- *Kryteria wyboru projektów.*

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 r. odbyły się cztery posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

I posiedzenie Komitetu Monitorującego odbyło się 5 lutego 2008 r. Głównymi ustaleniami tego spotkania Komitetu były zatwierdzone uchwałami:

- regulamin pracy Komitetu Monitorującego;
- wspólne kryteria formalne wyboru projektów w ramach Programu;
- wspólne kryteria merytoryczne II stopnia wyboru projektów w ramach Programu;
- kryteria formalne i merytoryczne wyboru projektów w ramach pomocy technicznej Programu (priorytety XIV i XV).

6 marca 2008 r. odbyło się II posiedzenie Komitetu Monitorującego. Głównymi ustaleniami tego spotkania Komitetu były zatwierdzone uchwałami kryteria wyboru projektów w ramach Programu dla priorytetów: I, II, III, IV, V, IX, X, XI i XII.

III posiedzenie Komitetu Monitorującego odbyło się 8 kwietnia 2008 r. Do najważniejszych ustaleń należały zatwierdzone uchwałami Komitetu kryteria wyboru projektów w ramach Programu dla sektora transportu (priorytety VI, VII i VIII) oraz sektora szkolnictwa wyższego (priorytet XIII). Podczas posiedzenia przedyskutowano także propozycje poprawek do kryteriów wyboru projektów w ramach sektorów: środowiska, energetyki, zdrowia i kultury (priorytety: I, III, IV, IX, X, XI i XII). Część zgłoszonych poprawek do kryteriów wyboru projektów w ramach sektora środowiska (priorytety I, III i IV) została zatwierdzona przez Członków Komitetu Monitorującego, natomiast propozycje zmian do kryteriów wyboru projektów dla pozostałych trzech sektorów odrzucono.

19 czerwca 2008 r. odbyło się IV posiedzenie Komitetu Monitorującego. Podczas posiedzenia uchwałami Komitetu przyjęto *Sprawozdanie roczne z wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 za 2007 rok* oraz zmiany do horyzontalnych kryteriów merytorycznych II stopnia wyboru projektów w ramach Programu i kryteriów wyboru projektów dla sektorów: środowiska (priorytety I, II, III i V), transportu (priorytety VI, VII i VIII), energetyki (priorytet IX), zdrowia (priorytet XII) i szkolnictwa wyższego (priorytet XIII). Zaprezentowano również projekt *Planu komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013*.

Do końca czerwca 2008 r. rozpoczęto nabory wniosków o dofinansowanie w ramach kilku działań, nie podpisano jednak żadnych umów o dofinansowanie, w związku z czym osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Priorytet I Gospodarka wodno - ściekowa

Realizacja priorytetu I *Gospodarka wodno-ściekowa* stanowi jedno z narzędzi współfinansowania realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)⁶ i ma na celu wyposażenie (do końca 2015 r.) aglomeracji powyżej 15 000 RLM w systemy kanalizacji oraz oczyszczalnie ścieków zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach jednego działania priorytetu I *Gospodarka wodno-ściekowa*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 2,8 mld EUR, co stanowi 12,6% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i prawie 10% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

⁶ Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest dokumentem rządowym mającym na celu wypełnienie zobowiązań przyjętych przez Polskę w Traktacie Akcesyjnym w zakresie wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Program ten stanowi plan działań inwestycyjnych w celu osiągnięcia pełnej zgodności z wymogami dyrektywy do końca 2015 r.

6 marca 2008 r. Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko zatwierdził *Kryteria wyboru projektów* dla priorytetu I.

W poprzednim okresie programowania do Komisji Europejskiej przedłożonych zostało sześć wniosków o dofinansowanie, jednak ze względu na wyczerpanie środków nie uzyskały one decyzji o dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności w latach 2004-2006. Trzy projekty zostały w lutym 2008 r. przesłane do KE za pomocą systemu elektronicznej wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi a KE (SFC 2007). W okresie sprawozdawczym trwały prace nad przygotowaniem odpowiedzi na pytania zgłoszone przez KE. Sytuacja ta dotyczy projektów:

- *Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnowskich Górach - Faza I;*
- *Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Piotrkowie Trybunalskim;*
- *Modernizacja i rozbudowa systemu gospodarki wodno - ściekowej miasta Nowego Sącza z przyległymi terenami gmin sąsiednich.*

Pierwszy nabór wniosków o dofinansowanie w ramach priorytetu I, działania 1.1. *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM*, został ogłoszony 18 marca 2008 r. Nabór wniosków trwał od 21 kwietnia do 26 maja 2008 r. Drugi nabór wniosków w ramach przedmiotowego priorytetu został ogłoszony 30 czerwca 2008 r. Nabór wniosków będzie trwał od 1 sierpnia do 1 września 2008 r. W okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnych umów o dofinansowanie, zatem osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

W okresie sprawozdawczym podpisano 13 pre-umów z beneficjentami projektów ujętych na liście projektów indywidualnych (na 25 projektów znajdujących się liście).

Działania w przyszłym okresie sprawozdawczym uzależnione są od wyników konkursów oraz od terminu wydania przez KE decyzji o dofinansowaniu dla projektów przesłanych już do KE i będą polegały na podpisywaniu umów o dofinansowanie z beneficjentami.

Priorytet II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Celem priorytetu II jest wzrost korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału składowanych odpadów komunalnych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich.

W priorytecie II projekty będą realizowane w ramach dwóch działań:

- 2.1. *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych;*
- 2.2. *Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach dwóch działań priorytetu II *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 1,2 mld EUR, co stanowi 5,5% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 4,4% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

W poprzednim okresie programowania do Komisji Europejskiej przedłożony został wniosek o dofinansowanie, jednak ze względu na wyczerpanie środków nie uzyskał on decyzji o dofinansowaniu ze środków Funduszu Spójności w latach 2004-2006. Projekt został w lutym 2008 r. przesłany do KE za pomocą systemu elektronicznej wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi a KE (SFC 2007). W okresie sprawozdawczym trwały prace nad przygotowaniem odpowiedzi na pytania zgłoszone przez KE. Sytuacja ta dotyczy projektu *Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku*.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu II zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znajduje się 15 projektów przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu II do końca czerwca 2008 r. podpisano 2 pre-umowy.

Pierwszy nabór wniosków o dofinansowanie w ramach działania 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych* został ogłoszony w dniu 18 marca 2008 r. Nabór wniosków trwał od 21 kwietnia do 26 maja 2008 r. W okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnych umów o dofinansowanie, zatem osiągnięte wartości wskaźników rzeczowych i finansowych są zerowe.

Utrudnieniem w dalszej realizacji priorytetu może być niewyjaśniona kwestia występowania pomocy publicznej w ramach działania 2.1 (rozdział 2).

Priorytet III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Realizacja priorytetu III ma na celu zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizację skutków negatywnych zjawisk naturalnych, przeciwdziałanie poważnym awariom, zapewnienie dobrego stanu wód przybrzeżnych, a także wzmocnienie procesów decyzyjnych poprzez zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska uzyskiwanych w ramach systemu monitorowania środowiska.

W priorytecie III projekty będą realizowane w ramach trzech działań:

- 3.1. *Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego;*
- 3.2. *Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom;*
- 3.3. *Monitoring środowiska.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach trzech działań priorytetu III *Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 556,8 mln EUR, co stanowi 2,5% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i blisko 2% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Od kwietnia 2008 r. rolę Instytucji Wdrażającej dla przedmiotowego priorytetu pełni NFOŚiGW (na podstawie porozumienia z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie przejęcia przez NFOŚiGW roli Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla III priorytetu)

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu III zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znajduje się 8 projektów przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu III, podpisano jedną pre-umowę. Prowadzony jest monitoring oraz wymagana sprawozdawczość dotycząca projektów indywidualnych.

W następnym okresie sprawozdawczym planowane jest ogłoszenie naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym, a także podpisanie pre-umów dla pozostałych projektów.

Priorytet IV Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska

Realizacja priorytetu IV ma na celu ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego.

W priorytecie IV projekty będą realizowane w ramach sześciu działań:

- 4.1. *Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego;*
- 4.2. *Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach;*
- 4.3. *Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT);*
- 4.4. *Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno – ściekowej;*
- 4.5. *Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza;*
- 4.6. *Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach sześciu działań priorytetu IV Przedsięwzięcia dostosowujące *przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 200 mln EUR, co stanowi 3,5% alokacji środków z w ramach Programu i 0,7% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu IV zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Pierwsze ogłoszenie o naborze wniosków wstępnych w ramach działań 4.2 - 4.6. ukazało się w prasie ogólnopolskiej oraz na stronie internetowej NFOŚiGW 30 maja 2008 r., nabór wniosków rozpoczął się 30 czerwca 2008 r.

W przyszłym okresie sprawozdawczym prowadzony będzie nabór i ocena wniosków w ramach I rundy aplikacyjnej, dla której wnioski wstępne przyjmowane są od 30 czerwca 2008 r. do 21 lipca 2008 r.

Występuje ryzyko opóźnień we wdrażaniu, a w konsekwencji problemów z wykorzystaniem części alokacji środków w ramach priorytetu, związane z wątpliwościami w kwestii możliwości zastosowania istniejących rozporządzeń regulujących zasady udzielania pomocy publicznej w ramach działań 4.2 i 4.4 (rozdział 2).

Priorytet V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

W ramach priorytetu V prowadzona będzie czynna ochrona przyrody na obszarach chronionych w Polsce, mająca na celu ograniczenie degradacji środowiska naturalnego oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z programem działań tej strategii oraz Polityką Leśną Państwa. Realizowane będą działania mające na celu zachowanie zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów oraz przywracanie drożności korytarzy ekologicznych, aby umożliwić prawidłowe funkcjonowanie sieci NATURA 2000. Wsparcie uzyskają także działania związane z ochroną siedlisk Natura 2000 z wyłączeniem projektów realizowanych na obszarach rolniczych, uprawnionych do uzyskania wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W ramach priorytetu finansowane będą również przedsięwzięcia związane z kształtowaniem postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, ochronie przyrody, w tym różnorodności biologicznej i ochronie krajobrazu, a także zachowań proekologicznych poprzez szeroko rozumianą edukację ekologiczną.

W priorytecie V projekty będą realizowane w ramach czterech działań:

- 5.1. *Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej;*
- 5.2. *Zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych;*
- 5.3. *Opracowanie planów ochrony;*
- 5.4. *Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach czterech działań priorytetu V *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych* wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 89,8 mln EUR, co stanowi 1,6% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 0,3% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu V zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

23 czerwca 2008 r. ogłoszono dwa konkursy: *Ochrona gatunków i siedlisk in situ* oraz *Szkolenia oraz aktywna edukacja dla grup zawodowych wywierających największy wpływ na przyrodę i środowisko*.

W kolejnym okresie sprawozdawczym planowane jest ogłoszenie kolejnych konkursów:

- *Budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów;*
- *Zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych;*
- *Krajowe programy ochrony wybranych gatunków lub siedlisk przyrodniczych;*
- *Działania edukacyjne skierowane do społeczności lokalnych na obszarach chronionych.*

W przyszłym okresie sprawozdawczym prowadzony będzie nabór i ocena wniosków w ramach I rundy aplikacyjnej, dla której wnioski wstępne przyjmowane są od 23 lipca 2008 r. do 1 września 2008 r. Ponadto, w ramach aktualizacji *Listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* (której zakończenie planowane jest na lipiec 2008 r.) przewiduje się dodanie projektów indywidualnych dla działań 5.3 i 5.4.

Priorytet VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T

Realizacja priorytetu VI będzie służyła poprawie dostępności komunikacyjnej Polski i połączeń międzyregionalnych poprzez rozwój drogowej i lotniczej sieci TEN-T oraz poprawie połączeń komunikacyjnych głównych miast województw wschodniej Polski z pozostałą częścią kraju poprzez rozwój sieci drogowej na terenie tych województw.

W priorytecie VI projekty będą realizowane w ramach trzech działań:

- 6.1 *Rozwój sieci drogowej TEN-T;*
- 6.2 *Zapewnienie sprawnego dostępu drogowego do największych ośrodków miejskich na terenie wschodniej Polski;*
- 6.3 *Rozwój sieci lotniczej TEN-T.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach trzech działań priorytetu VI *Drogowa i lotnicza sieć TEN-T*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 8,8 mld EUR, co stanowi 39,7% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 31,5% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

W poprzednim okresie programowania do Komisji Europejskiej przedłożone zostały dwa wnioski o dofinansowanie, jednak ze względu na wyczerpanie środków nie uzyskały decyzji o dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności w latach 2004-2006. Projekty te nie zostały dotychczas poddane ocenie przez służby KE, a momentem formalnie uruchamiającym procedurę weryfikacji będzie przesłanie kompletu dokumentacji aplikacyjnej przez system SFC 2007. zostały zaktualizowane w trybie art. 5 ust 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego Fundusz Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1164/94. Sytuacja ta dotyczy projektów:

- *Przebudowa drogi krajowej nr 4 na odcinku Machowa - Łańcut KM 527+456,00 – 613+767,30;*
- *Budowa drogi ekspresowej S3 odcinek Szczecin - Gorzów Wielkopolski.*

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu VI zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 8 kwietnia 2008 r.

Na Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko znajduje się 47 projektów przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu VI. W okresie sprawozdawczym podpisano 1 pre-umowę. W przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest podpisanie pre-umów dla kolejnych projektów.

Występuje ryzyko opóźnień we wdrażaniu, a w konsekwencji problemów z wykorzystaniem części alokacji środków, związane z brakiem programu pomocy publicznej w ramach działania 6.3 (rozdział 2).

Priorytet VII Transport przyjazny środowisku

Realizacja priorytetu VII służyć będzie zwiększeniu udziału przyjaznych środowisku gałęzi transportu w ogólnym przewozie osób i ładunków, co z kolei korzystnie wpłynie na zrównoważenie systemu transportowego oraz zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko i redukcję zatłoczenia motoryzacyjnego.

W priorytecie VII projekty będą realizowane w ramach pięciu działań:

- *7.1 Rozwój transportu kolejowego;*
- *7.2 Rozwój transportu morskiego;*
- *7.3 Transport miejski w obszarach metropolitalnych;*
- *7.4 Rozwój transportu intermodalnego;*
- *7.5 Poprawa stanu śródlądowych dróg wodnych.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach pięciu działań priorytetu VII *Transport przyjazny środowisku*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 7,7 mld EUR, co stanowi 34,6% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 27,5% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

W poprzednim okresie programowania do Komisji Europejskiej przedłożony został wniosek o dofinansowanie, jednak ze względu na wyczerpanie środków nie uzyskał on decyzji o dofinansowaniu ze środków Funduszu Spójności w latach 2004-2006. Projekt został w lutym 2008 r. przesłany do KE za pomocą systemu elektronicznej wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi a KE (SFC 2007). W okresie sprawozdawczym trwały prace nad przygotowaniem odpowiedzi na pytania zgłoszone przez KE. Sytuacja ta dotyczy projektu *Modernizacja linii kolejowej E 59 na odcinku Wrocław - Poznań Etap II – odcinek Wrocław – granica województwa dolnośląskiego.*

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu VII zostały 8 kwietnia 2008 r. zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znajduje się 71 projektów przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu VII. W okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnych pre-umów. W przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest podpisanie pre-umów dla projektów.

Występuje ryzyko opóźnień we wdrażaniu, a w konsekwencji pojawienia się problemów z wykorzystaniem części alokacji środków w ramach priorytetu VII, związane z brakiem programu pomocy publicznej dla działania 7.4 i niewyjaśnionych kwestii w zakresie występowania pomocy publicznej w ramach działania 7.3 (rozdział 2).

Priorytet VIII Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe

Wsparcie udzielone w ramach priorytetu VIII ma służyć poprawie bezpieczeństwa oraz dostępności komunikacyjnej Polski i krajowych połączeń międzyregionalnych. W zakresie czterech działań w ramach priorytetu realizowane będą projekty mające na celu poprawę stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i stanu dróg krajowych położonych poza siecią TEN-T oraz wybranych odcinków dróg objętych tą siecią. Wsparcie uzyskają również projekty związane z rozwojem Inteligentnych Systemów Transportowych, szczególnie dotyczące systemów zarządzania ruchem oraz zapewnienia niezbędnych standardów bezpieczeństwa w transporcie lotniczym zgodnie z przepisami międzynarodowymi i krajowymi.

Działania przewidziane do realizacji w priorytecie VIII:

- 8.1 *Bezpieczeństwo ruchu drogowego;*
- 8.2 *Drogi krajowe poza siecią TEN-T;*
- 8.3 *Rozwój Inteligentnych Systemów Transportowych;*
- 8.4 *Bezpieczeństwo i ochrona transportu lotniczego.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach trzech działań priorytetu VIII *Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 2,9 mld EUR, co stanowi 51,3% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 10,6% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu VIII zostały 8 kwietnia 2008 r. zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znajduje się 9 projektów przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu VIII. W okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnych pre-umów. W przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest podpisanie pre-umów dla projektów.

Występuje ryzyko opóźnień we wdrażaniu, a w konsekwencji pojawienia się problemów z wykorzystaniem części alokacji środków w ramach priorytetu VIII, związane z brakiem programu pomocy publicznej dla działania 8.3 (rozdział 2).

Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

Głównym celem priorytetu IX jest zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. Podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii oraz wzrost efektywności energetycznej w procesie użytkowania energii, jak również wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw, stanowią cele szczegółowe priorytetu.

W priorytecie IX projekty będą realizowane w ramach sześciu działań:

- 9.1 *Wysokosprawne wytwarzanie energii;*
- 9.2 *Efektywna dystrybucja energii;*
- 9.3 *Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej;*
- 9.4 *Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych;*
- 9.5 *Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych;*
- 9.6 *Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu IX *Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna*, wysokość środków przydzielonych z Funduszu Spójności wynosi 748 mln EUR, co stanowi 3,4% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 2,7% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu IX zostały 6 marca 2008 r. zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko.

W okresie sprawozdawczym nie rozpoczęto procesu naboru wniosków dla IX priorytetu. Termin uruchomienia naborów w ramach IX priorytetu uzależniony jest od decyzji KE w sprawie pomocy publicznej (zatwierdzenie programów pomocowych, notyfikacji w celu uzyskania pewności prawnej oraz notyfikacji indywidualnych na podstawie art. 88 ust. 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską).

Występuje ryzyko opóźnień we wdrażaniu, a w konsekwencji pojawienia się problemów z wykorzystaniem alokacji środków w ramach priorytetu IX, związane z brakiem programów pomocy publicznej i niewyjaśnionych kwestii w zakresie występowania pomocy publicznej w ramach niektórych działań priorytetu (rozdział 2).

Priorytet X Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii

Poprawa bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez tworzenie nowych zdolności przesyłowych i transportowych gazu ziemnego, ropy naftowej i produktów ropopochodnych, energii elektrycznej oraz poprzez rozbudowę podziemnych magazynów gazu ziemnego i magazynowanie ropy naftowej i jej pochodnych, a także poprzez zapewnienie dostępności sieci gazowej na terenach niezgazyfikowanych i modernizację istniejących sieci dystrybucji jest głównym celem priorytetu X.

Działania przewidziane do realizacji w priorytecie X:

- 10.1 *Rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowa i przebudowa magazynów gazu ziemnego;*
- 10.2 *Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach nie zgazyfikowanych i modernizacja istniejących sieci dystrybucji;*
- 10.3 *Rozwój przemysłu dla OZE.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu X *Bezpieczeństwo energetyczne*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 974 mln EUR, co stanowi blisko 17% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 3,5% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu X zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znajduje się 20 projektów przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu X. W okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnych pre-umów. Podpisanie pre-umów rozpocznie się w lipcu 2008 r.

W okresie sprawozdawczym nie rozpoczęto procesu naboru wniosków dla X priorytetu. Termin uruchomienia naborów w ramach X priorytetu uzależniony jest od decyzji Komisji Europejskiej w sprawie pomocy publicznej (zatwierdzenie programów pomocowych, notyfikacji w celu uzyskania pewności prawnej oraz notyfikacji indywidualnych na podstawie art. 88 ust. 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską).

Występuje ryzyko opóźnień we wdrażaniu, a w konsekwencji pojawienia się problemów z wykorzystaniem alokacji środków w ramach priorytetu X, związane z brakiem programów pomocy publicznej dla niektórych działań priorytetu (rozdział 2).

Priorytet XI Kultura i dziedzictwo kulturowe

Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski jest głównym celem priorytetu XI.

Cele szczegółowe priorytetu to:

- ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym;
- poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym oraz zwiększenie dostępu do kultury;
- rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego.

W priorytecie XI projekty będą realizowane w ramach trzech działań:

- 11.1 *Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym;*
- 11.2 *Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym;*
- 11.3 *Infrastruktura szkolnictwa artystycznego.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu XI *Kultura i dziedzictwo kulturowe*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 490 mln EUR, co stanowi 8,5% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 1,8% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu XI zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znajduje się 5 projektów przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu XI. Do końca okresu sprawozdawczego podpisano 4 pre-umowy.

17 czerwca 2008 r. został ogłoszony pierwszy nabór wniosków dla działań 11.1, 11.2, 11.3. Nabór projektów odbywa się w okresie od 17 lipca do 30 września 2008 r. Termin rozstrzygnięcia konkursu planuje się na 2009 r. indywidualnie dla każdego złożonego projektu.

Priorytet XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia

Głównym celem priorytetu XII jest wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia zasobów pracy.

Do celów szczegółowych priorytetu należą obniżenie poziomu śmiertelności oraz skutków powikłań powstających w wyniku wypadków i innych stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego

oraz zwiększenie dostępności i jakości specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych.

Projekty w priorytecie XII będą realizowane w ramach dwóch działań:

- 12.1 *Rozwój systemu ratownictwa medycznego;*
- 12.2 *Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu XII *Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 350 mln EUR, co stanowi 6,1% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 1,3% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu XII zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 6 marca 2008 r.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znajduje się 1 projekt przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu XII. Do końca okresu sprawozdawczego nie podpisano pre-umowy z beneficjentem.

W kolejnym okresie sprawozdawczym planowane jest ogłoszenie konkursu w ramach działań 12.1 i 12.2.

Priorytet XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego

Rozwój nowoczesnych ośrodków akademickich przede wszystkim kształcących specjalistów w zakresie nowoczesnych technologii jest głównym celem priorytetu XIII realizowanym w ramach jednego działania *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*.

Cele szczegółowe priorytetu zostały określone jako:

- unowocześnienie infrastruktury szkolnictwa wyższego oraz zwiększenie udziału liczby studentów na priorytetowych kierunkach studiów;
- podniesienie jakości kształcenia poprzez wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu XIII *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 500 mln EUR, co stanowi 8,7% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 1,8% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu XIII zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 8 kwietnia 2008 r.

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znajduje się 25 projektów przewidzianych do realizacji w ramach priorytetu XIII. Do końca okresu sprawozdawczego podpisano 15 pre-umów z beneficjentami. W kolejnym okresie sprawozdawczym planowane jest podpisanie pre-umów dla pozostałych projektów.

Priorytet XIV Pomoc Techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

W ramach priorytetu XIV *Pomoc Techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego* dofinansowanie uzyskają w szczególności działania obejmujące wsparcie zdolności instytucjonalnej niezbędnej do realizacji Programu a także działania mające na celu proces stałego i efektywnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych personelu w instytucjach zaangażowanych w realizację Programu. Ponadto w ramach priorytetu realizowane będą działania związane z monitorowaniem i ewaluacją oraz horyzontalne działania informacyjne i szkoleniowe dla

administracji i dla beneficjentów, wspomagające prawidłowe przygotowanie projektów realizowanych w ramach Programu.

Projekty w priorytecie XIV będą realizowane w ramach trzech działań:

- 14.1 *Sprawne zarządzanie programem;*
- 14.2 *Informacja i promocja;*
- 14.3 *Ewaluacja programu.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach trzech działań priorytetu XIV *Pomoc Techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego*, wysokość środków przydzielonych z EFRR wynosi 187,8 mln EUR, co stanowi 3,3% alokacji środków z EFRR w ramach Programu i 0,7% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu XIV zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 5 lutego 2008 r.

Ze względu na trwające prace nad systemem wdrażania, w pierwszej połowie 2008 roku nie zostały złożone i zatwierdzone projekty pomocy technicznej, a co za tym idzie nie zostały podpisane umowy o dofinansowanie.

Poszczególne instytucje pośredniczące – dysponenci części budżetowych oraz Instytucja Zarządzająca ponosiły wydatki w ramach środków ujętych we własnych planach finansowych. Instytucje pośredniczące przekazywały także środki do niektórych instytucji wdrażających na realizację zadań w ramach pomocy technicznej.

Szczegółowa informacja na temat wydatków ponoszonych przez beneficjentów pomocy technicznej oraz stopnia realizacji wskaźników będzie mogła być przedstawiona po zatwierdzeniu pierwszych wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność.

Priorytet XV Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności

W ramach priorytetu XV *Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności* dofinansowanie uzyskają w szczególności działania obejmujące wsparcie zdolności instytucjonalnej niezbędnej do realizacji Programu a także działania mające na celu proces stałego i efektywnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych personelu w instytucjach zaangażowanych w realizację Programu. Ponadto w ramach priorytetu realizowane będą działania związane z monitorowaniem i ewaluacją oraz horyzontalne działania informacyjne i szkoleniowe dla administracji i dla beneficjentów, wspomagające prawidłowe przygotowanie projektów realizowanych w ramach Programu.

Projekty w priorytecie XIV będą realizowane w ramach czterech działań:

- 15.1 *Sprawne zarządzanie programem;*
- 15.2 *Informacja i promocja;*
- 15.3 *Ewaluacja programu;*
- 15.4 *Wsparcie największych beneficjentów programu.*

Zgodnie z tabelami finansowymi Programu, w ramach priorytetu XV *Pomoc Techniczna – Fundusz Spójności*, alokacja środków z Funduszu Spójności wynosi 393,5 mln EUR, co stanowi 1,8% alokacji środków z Funduszu Spójności w ramach Programu i 1,4% całkowitej alokacji środków wspólnotowych w ramach Programu.

Kryteria wyboru projektów dla priorytetu XV zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Program Infrastruktura i Środowisko 5 lutego 2008 r.

Ze względu na trwające prace nad systemem wdrażania, w pierwszej połowie 2008 roku nie zostały złożone i zatwierdzone projekty pomocy technicznej, a co za tym idzie nie zostały podpisane umowy o dofinansowanie.

Poszczególne instytucje pośredniczące – dysponenci części budżetowych oraz Instytucja Zarządzająca ponosiły wydatki w ramach środków ujętych we własnych planach finansowych. Instytucje pośredniczące przekazywały także środki do niektórych instytucji wdrażających na realizację zadań w ramach pomocy technicznej.

Szczegółowa informacja na temat wydatków ponoszonych przez beneficjentów pomocy technicznej oraz stopnia realizacji wskaźników będzie mogła być przedstawiona po zatwierdzeniu pierwszych wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność.

2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Główne problemy utrudniające wdrażanie Programu w pierwszym półroczu 2008 r. oraz mogące mieć wpływ na efektywne wdrażanie Programu w przyszłości, dotyczą przede wszystkim sektorów środowiska, transportu i energetyki. Pod koniec okresu sprawozdawczego do rozwiązania pozostawały następujące kwestie:

1. Problemy w zakresie przygotowywania programów pomocy publicznej i wątpliwości dotyczące występowania pomocy publicznej w niektórych działaniach. Problemy w zakresie identyfikacji obszarów, w których występuje pomoc publiczna wynikają z obiektywnych trudności związanych ze zmiennością i płynnością pojęcia pomocy publicznej w różnych sektorach oraz zdolności administracyjnej w tym zakresie. W konsekwencji następują opóźnienia w przygotowaniu programów pomocowych wraz z towarzyszącą dokumentacją (formularze notyfikacyjne, rozporządzenia, uzasadnienia), niezbędną do udzielenia pomocy publicznej. Utrudnienia te dotyczą w różnym stopniu aż 14 działań, dla których łączna alokacja w ramach środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przekracza 400 mln EUR (7% łącznej alokacji EFRR dla Programu) oraz 4,1 mld EUR ze środków Funduszu Spójności (19% łącznej alokacji FS dla Programu). Zatem z powodu nierozwiązanej kwestii pomocy publicznej wykorzystanie około 4,5 mld alokacji środków wspólnotowych (co stanowi ok. 16% alokacji środków wspólnotowych dla Programu) może być opóźnione.

Pod koniec okresu sprawozdawczego w zakresie programów pomocy publicznej występowały następujące utrudnienia:

- brak programów pomocowych dla działań (ponad 1,3 mld EUR ze środków wspólnotowych):

6.3 *Rozwój sieci lotniczej TEN-T;*

7.4 *Rozwój transportu intermodalnego;*

8.3 *Rozwój Inteligentnych Systemów Transportowych;*

9.1 *Wysokosprawne wytwarzanie energii;*

9.4 *Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych;*

9.5 *Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych;*

10.2 *Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach nie zgazyfikowanych i modernizacja istniejących sieci dystrybucji;*

10.3 *Rozwój przemysłu dla OZE.*

- niewyjaśniona kwestia występowania pomocy publicznej w działaniach (ponad 1,2 mld EUR ze środków wspólnotowych):
 - 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych;*
 - 9.2 *Efektywna dystrybucja energii;*
 - 9.6 *Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych.*
- wątpliwości w kwestii możliwości zastosowania istniejących rozporządzeń w ramach Programu dla działań (ponad 42,5 mln EUR ze środków wspólnotowych):
 - 4.2 *Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach oraz*
 - 4.4 *Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.*
- brak stanowiska KE dot. szczegółowych kwestii odnośnie pomocy publicznej w działaniu 7.3 *Transport miejski w obszarach metropolitalnych* (ponad 2 mld EUR ze środków wspólnotowych).

Instytucja Zarządzająca podejmowała szereg działań zaradczych w zakresie uregulowania kwestii pomocy publicznej w ramach Programu, w szczególności:

- w zakresie działania 2.1 Instytucja Zarządzająca przygotowała projekt wytycznych regulujących udzielanie pomocy w tym działaniu jako rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym⁷ (art. 86 ust. 2 TWE);
- w zakresie działań 4.2 i 4.4 UOKiK wystąpił do KE z prośbą o wyjaśnienie wątpliwości w kwestii zastosowania istniejącego horyzontalnego programu pomocowego. W przypadku negatywnej odpowiedzi KE, Instytucja Pośrednicząca powinna przygotować nowy program horyzontalny dla obu działań;
- w zakresie działań 6.3, 7.4 i 8.3 Instytucja Pośrednicząca uzyskała wsparcie z JASPERS w zakresie identyfikacji pomocy publicznej oraz przygotowania dokumentacji niezbędnej do dokonania notyfikacji. Instytucja Zarządzająca uczestniczyła w pracach nad przygotowaniem rozporządzeń;
- w zakresie działania 7.3 JASPERS we współpracy z Instytucją Zarządzającą przygotował wytyczne w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w lokalnym transporcie zbiorowym⁸;
- w zakresie działań z sektora energetyki Instytucja Zarządzająca przekazała Instytucji Pośredniczącej pięć analiz do wykorzystania przy identyfikacji pomocy publicznej i przygotowywaniu programów pomocowych. Instytucja Zarządzająca uczestniczyła również w pracach nad przygotowaniem rozporządzeń oraz zorganizowała i uczestniczyła w spotkaniach z KE w celu wyjaśnienia wątpliwości dot. programów.

2. Problem dostosowania prawa polskiego do wymogów unijnych w zakresie przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko dla inwestycji. W ramach uregulowań przejściowych przygotowane zostały *Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych*, które beneficjenci powinni stosować do momentu wejścia w życie nowej ustawy o udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

⁷ Projekt wytycznych został skierowany do konsultacji z KE w sierpniu 2008 r.

⁸ Projekt wytycznych został skierowany do konsultacji z KE w sierpniu 2008 r.

3. Brak określenia wysokości stawek dostępu do infrastruktury kolejowej oraz Master Planu dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku (termin przewidziany w Programie na przygotowanie Master Planu: marzec 2008 r.).

Instytucja Zarządzająca występowała do Instytucji Pośredniczącej w sprawie przyspieszenia prac związanych z określeniem stawek dostępu do infrastruktury kolejowej i Master Planem dla transportu kolejowego w Polsce. Ponadto Instytucja Pośrednicząca poinformowała, że na mocy porozumienia pomiędzy Instytucją Pośredniczącą i Instytucją Wdrażającą powołano Zespół Koordynacyjny ds. POliŚ, w celu rozwiązywania problemów powstających w trakcie realizacji zadań w ramach Programu. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej oraz Instytucji Wdrażającej, zespołowi przewodniczy zaś właściwy Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury.

4. Brak (uzgodnionych) dokumentów niezbędnych do uruchomienia naboru wniosków w trybie konkursowym w sektorach:

- energetyki - w ramach IX i X priorytetu do końca okresu sprawozdawczego nie została przedłożona propozycja listy załączników do wniosku o dofinansowanie;⁹
- transportu - w ramach VI, VII oraz VIII priorytetu brak uzgodnionej listy załączników do wniosku o dofinansowanie oraz brak propozycji wytycznych w zakresie przygotowywania studiów wykonalności;¹⁰
- środowiska (w ramach III priorytetu brak propozycji listy załączników do wniosku o dofinansowanie)¹¹.

Instytucja Zarządzająca pisemnie i podczas spotkań (w tym w ramach cyklicznych spotkań na temat stanu podpisywania pre-umów) zwraca się o zintensyfikowanie prac nad opracowaniem dokumentów pozwalających uruchamiać nabory wniosków o dofinansowanie.

3. Informacje o przeprowadzonych kontrolach w trakcie realizacji Programu w okresie sprawozdawczym

3.1. Informacja o działaniach podjętych w ramach kontroli realizacji Programu

W związku ze stanem zawansowania wdrażania Programu Instytucja Zarządzająca w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 r. nie przeprowadziła żadnych kontroli.

W okresie sprawozdawczym **Ministerstwo Środowiska**, jako Instytucja Pośrednicząca w ramach I-V priorytetu, zgodnie z planem kontroli na 2008 r. przeprowadziła kontrole systemowe w następujących instytucjach wdrażających (IW):

WFOŚiGW w Białymstoku - kontrola systemowa

1. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem;

⁹ Propozycja listy załączników została przedstawiona przez Ministerstwo Gospodarki wraz z pismem z 18 lipca 2008 r. Obecnie trwają prace uzgodnieniowe pomiędzy MRR a MG dotyczące ostatecznego kształtu w/w listy. Ponadto 12 czerwca 2008 r. MG przekazało wytyczne w zakresie przygotowania studiów wykonalności w ramach sektora. Dokumenty zostały zaakceptowane przez IZ.

¹⁰ Wytyczne w zakresie studiów wykonalności są systematycznie przygotowywane przez inicjatywę JASPERS i publikowane w ramach tzw. Niebieskiej Księgi. Ponadto pismem z 11 sierpnia 2008 r. Ministerstwo Infrastruktury przesłało skorygowaną wersję listy załączników. Trwają prace końcowe nad uzgodnieniem listy załączników dla działania 8.2 i oczekuje się, że w dniu 9 września 2008 r. zostanie opublikowane ogłoszenie o naborze wniosków w ramach tego działania. Lista załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach pozostałych działań VI, VII oraz VIII osi priorytetowej jest w trakcie uzgodnień.

¹¹ 28 sierpnia 2008 r. Ministerstwo Środowiska przekazało poprawione wytyczne w zakresie przygotowania studiów wykonalności w ramach sektora, w tym również w zakresie III priorytetu.

2. Obszary, które zostały objęte kontrolą:
 - a) monitorowanie przygotowania kluczowych projektów;
 - b) planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki;
 - c) archiwizacja dokumentów;
 - d) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW.
3. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
4. Kontrolę przeprowadzono 22 lutego 2008 r.;
5. Dziedziny, w których występuje ryzyko:
 - a) archiwizacja:
 - do końca I kwartału 2008 planowane jest zatwierdzenie Jednolitego rzeczowego wykazu akt pod kątem zadań związanych z wdrażaniem Programu;
 - b) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW:
 - oprocentowane rachunki bankowe z realizacją I i II priorytetem zostaną otwarte po podpisaniu umowy dotacji;
 - brak operacji bankowych w chwili obecnej uniemożliwia sprawdzenie czy ewidencja księgowa prowadzona jest w oparciu o obowiązujący w jednostce Zakładowy Plan Kont oraz czy analityka konta umożliwi identyfikację operacji odnoszących się do poszczególnych działań oraz beneficjentów. Również z tych samych powodów nie jest możliwe stwierdzenie czy będzie możliwe wydrukowanie zbiorczych informacji odnoszących się do poszczególnych działań oraz beneficjentów;
6. Zaleceń pokontrolnych nie wydano;
7. Planowane działania pokontrolne:
 - Jednolity rzeczowy wykaz akt zostanie zweryfikowany podczas kolejnej kontroli systemowej;
 - po podpisaniu umowy dotacji rozwojowej Instytucja Pośrednicząca przeprowadzi weryfikację odpowiednich, nadesłanych przez IW, dokumentów w celu sprawdzenia, czy zostały otwarte oddzielne rachunki bankowe oraz czy ewidencja księgowa jest zgodna z założeniami Programu.

WFOŚiGW w Krakowie - kontrola systemowa

1. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem;
2. Obszary, które zostały objęte kontrolą:
 - a) archiwizacja dokumentów;
 - b) monitorowanie przygotowania kluczowych projektów;
 - c) planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki;
 - d) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW;
3. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
4. Kontrolę przeprowadzono 27 marca 2008 r.;
5. Dziedziny, w których wystąpiły uchybienia:
 - a) archiwizacja:

- w projekcie Instrukcji kancelaryjnej nie wprowadzono haseł klasyfikacyjnych dla dokumentów związanych z realizacją Programu;
 - wprowadzona kategoria dokumentacji B10 nie określa od kiedy się liczy okres przechowywania dokumentacji;
6. Wydane zalecenia:
- Wydano 2 zalecenia bez określenia ich wagi:
- IW powinna uwzględnić w Instrukcji kancelaryjnej klasyfikację haseł dla dokumentów związanych z wdrażaniem Programu;
 - w celu zapewnienia dostępności dokumentów związanych z realizacją Programu w okresie wskazanym we właściwych dokumentach programowych, IW powinna doprecyzować w Instrukcji kancelaryjnej okres przechowywania dokumentów, który liczony jest od momentu zamknięcia Programu.
7. Planowane działania pokontrolne (brak danych).

WFOŚiGW w Łodzi - kontrola systemowa

1. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem;
2. Obszary, które zostały objęte kontrolą:
 - a) monitorowanie przygotowania kluczowych projektów;
 - b) planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki;
 - c) archiwizacja dokumentów;
 - d) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW;
3. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
4. Kontrolę przeprowadzono 11 lutego 2008 r.;
5. Dziedziny, w których występuje ryzyko:
 - a) archiwizacja:
 - do końca lutego 2008 planowane jest zatwierdzenie Instrukcji kancelaryjnej obejmującej zadania związane z wdrażaniem Programu;
 - b) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW:
 - z uwagi na brak podstaw prawnych t.j. zawartej umowy dotacji rozwojowej nieotworzono odrębnych rachunków bankowych oraz niedokonano zmian w Zakładowym Planie Kont.
6. Zaleceń pokontrolnych nie wydano;
7. Planowane działania pokontrolne:
 - Instrukcja kancelaryjna zostanie zweryfikowana po jej zatwierdzeniu podczas kolejnej kontroli systemowej;
 - po podpisaniu umowy dotacji rozwojowej Instytucja Pośrednicząca przeprowadzi weryfikację odpowiednich, nadesłanych przez IW, dokumentów w celu sprawdzenia, czy zostały otwarte oddzielne rachunki bankowe oraz czy ewidencja księgowa jest zgodna z założeniami Programu.

WFOŚiGW w Opolu - kontrola systemowa

1. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem;
2. Obszary, które zostały objęte kontrolą:
 - a) monitorowanie przygotowania kluczowych projektów;
 - b) planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki;
 - c) archiwizacja dokumentów;
 - d) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW;
3. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
4. Kontrolę przeprowadzono 7 marca 2008 r.;
5. Dziedziny, w których występuje ryzyko:
 - a) archiwizacja:
 - od początku II kwartału 2008 powinien obowiązywać Rzeczowy Wykaz Akt.
 - b) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW:
 - z uwagi na brak podstaw prawnych tj. zawartej umowy dotacji rozwojowej nieotworzono odrębnych rachunków bankowych.
6. Zaleceń pokontrolnych nie wydano;
7. Planowane działania pokontrolne:
 - rzeczowy wykaz akt zostanie zweryfikowany po jego zatwierdzeniu podczas kolejnej kontroli systemowej.

WFOŚiGW w Rzeszowie - kontrola systemowa

1. Kontrole przeprowadzono zgodnie z planem;
2. Obszary, które zostały objęte kontrolą:
 - a) monitorowanie przygotowania kluczowych projektów;
 - b) planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki;
 - c) archiwizacja dokumentów;
 - d) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW;
3. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
4. Kontrolę przeprowadzono 16-17 stycznia 2008 r.;
5. Dziedziny, w których występuje ryzyko:
 - a) archiwizacja:
 - Instytucja Wdrażająca planuje rozszerzenie dokumentów w Jednolitym rzeczowym wykazie akt. Zdaniem IP system archiwizacji dokumentów obowiązujących w WFOŚiGW w Rzeszowie zorganizowany jest w sposób właściwy na obecnym etapie organizacji systemu wdrażania POIiŚ.
 - b) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW:
 - oprocentowane rachunki bankowe związane z realizacją I i II priorytetu zostaną otwarte po podpisaniu umowy dotacji;

- brak operacji bankowych w chwili obecnej uniemożliwia sprawdzenie czy ewidencja księgową prowadzona jest w oparciu o obowiązujący w jednostce Zakładowy Plan Kont oraz czy analityka konta umożliwi identyfikację operacji odnoszących się do poszczególnych działań oraz beneficjentów. Również z tych samych powodów nie jest możliwe stwierdzenie czy będzie możliwe wydrukowanie zbiorczych informacji odnoszących się do poszczególnych działań oraz beneficjentów;

c) dziedziny, w których wystąpiły uchybienia:

Planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki:

- jednostka zaplanowała środki związane z Programem według formularza F-NSRO. Dane zamieszczone w formularzu zostały przygotowane w oparciu o IWP dla Programu. Pracownicy IW poinformowali, że jednostka nie zebrała żadnych materiałów od beneficjentów, a wyliczenia procentowe na lata 2008-2010 zostały sporządzone w oparciu o wiedzę o stopniu zaawansowania projektów. IW miała przekazać do MŚ wnioski o przyznanie dotacji rozwojowej. IW wysłała do beneficjentów e-mail z prośbą o zgłaszanie zapotrzebowania na środki dotacji rozwojowej na 2008 rok. Informacje od beneficjentów zostały uzyskane drogą e-mail oraz telefoniczną (brak oryginałów dokumentów). Zebrane w takiej formie „dokumenty” są niewłaściwe, gdyż nie zawierają podpisów osób uprawnionych wraz z imiennymi pieczętkami.

6. Wydane zalecenia:

Wydano 2 zalecenia bez określenia ich wagi:

- podział środków na bieżące i majątkowe na etapie planowania powinien być dokonany w oparciu o faktyczne potrzeby beneficjentów lub powinien zostać przyjęty przez IW system podziału środków na poszczególne lata;
- jednostka powinna dolożyć wszelkich starań, aby wszystkie dokumenty przesłane przez potencjalnych beneficjentów do IW dotyczące kwestii finansowych były oryginalne z podpisami osób uprawnionych wraz z imiennymi pieczętkami. Pisma wysłane drogą e-mailową lub faxem mogą być traktowane jako materiały pomocnicze, a nie jako właściwa korespondencja;

7. Planowane działania pokontrolne:

Po podpisaniu informacji pokontrolnej WFOŚiGW w Rzeszowie wdrożył zalecenia z kontroli systemowej do prawidłowej realizacji działań związanych z POIiŚ.

WFOŚiGW w Warszawie - kontrola systemowa

1. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem;
2. Obszary, które zostały objęte kontrolą:
 - a) monitorowanie przygotowania kluczowych projektów;
 - b) planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki;
 - c) archiwizacja dokumentów;
 - d) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW;
3. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
4. Kontrolę przeprowadzono 29 lutego 2008 r.;
5. Dziedziny, w których występuje ryzyko:
 - a) archiwizacja;

- Instytucja Wdrażająca opracowała projekt zmiany do instrukcji kancelaryjnej oraz rzeczowego wykazu akt;
 - b) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie instytucji wdrażającej:
 - oprocentowane rachunki bankowe z realizacją I i II priorytetu zostaną otwarte po podpisaniu umowy dotacji;
 - brak operacji bankowych w chwili obecnej uniemożliwia sprawdzenie czy ewidencja księgowa prowadzona jest w oparciu o obowiązujący w jednostce Zakładowy Plan Kont oraz czy analityka konta umożliwia identyfikację operacji odnoszących się do poszczególnych działań oraz beneficjentów. Również z tych samych powodów nie jest możliwe stwierdzenie czy będzie możliwe wydrukowanie zbiorczych informacji odnoszących się do poszczególnych działań oraz beneficjentów;
6. Zaleceń pokontrolnych nie wydano;
7. Planowane działania pokontrolne:
- Instrukcja kancelaryjna wraz z rzeczowym wykaz akt zostanie zweryfikowana po jej zatwierdzeniu podczas kolejnej kontroli systemowej;
 - po podpisaniu umowy dotacji rozwojowej Instytucja Pośrednicząca przeprowadzi weryfikację odpowiednich, nadesłanych przez IW, dokumentów w celu sprawdzenia, czy zostały otwarte oddzielne rachunki bankowe oraz czy ewidencja księgowa jest zgodna z założeniami Programu.

WFOŚiGW w Zielonej Górze - kontrola systemowa

1. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem;
2. Obszary, które zostały objęte kontrolą:
 - a) monitorowanie przygotowania kluczowych projektów;
 - b) planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki;
 - c) archiwizacja dokumentów;
 - d) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW;
3. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
4. Kontrolę przeprowadzono 8 lutego 2008 r.;
5. Dziedziny, w których występuje ryzyko:
 - a) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW:
 - oprocentowane rachunki bankowe z realizacją I i II priorytetu zostaną otwarte po podpisaniu umowy dotacji;
 - brak operacji bankowych w chwili obecnej uniemożliwia sprawdzenie czy ewidencja księgowa prowadzona jest w oparciu o obowiązujący w jednostce Zakładowy Plan Kont oraz czy analityka konta umożliwia identyfikację operacji odnoszących się do poszczególnych działań oraz beneficjentów. Również z tych samych powodów nie jest możliwe stwierdzenie czy będzie możliwe wydrukowanie zbiorczych informacji odnoszących się do poszczególnych działań oraz beneficjentów;
6. Zaleceń pokontrolnych nie wydano;
7. Planowane działania pokontrolne:

- Po podpisaniu umowy dotacji rozwojowej Instytucja Pośrednicząca przeprowadzi weryfikację odpowiednich, nadesłanych przez IW, dokumentów w celu sprawdzenia, czy zostały otwarte oddzielne rachunki bankowe oraz czy ewidencja księgowa jest zgodna z założeniami Programu.

CKPŚ - kontrola systemowa

1. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem;
2. Obszary, które zostały objęte kontrolą:
 - a) planowanie środków na realizację poszczególnych działań w budżecie jednostki;
 - b) archiwizacja dokumentów zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego i krajowego oraz zgodnie z obowiązującymi procedurami;
 - c) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW;
3. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
4. Kontrolę przeprowadzono 14 marca 2008 r.;
5. Dziedziny, w których występuje ryzyko:
 - a) archiwizacja:
 - w Instrukcji Wykonawczej IW planuje się uregulować kwestie odnoszące się do zapewnienia bezpieczeństwa oraz przechowywania danych w wersji elektronicznej;
 - b) zasady księgowości wydatków związanych z Programem na poziomie IW:
 - oprocentowane rachunki bankowe z realizacją V osi priorytetowej zostaną otwarte po podpisaniu umowy dotacji;
6. Zaleceń pokontrolnych nie wydano;
7. Planowane działania pokontrolne: brak danych.

W związku z niskim stopniem zaawansowania Programu, w okresie sprawozdawczym **Ministerstwo Infrastruktury** jako Instytucja Pośrednicząca w ramach VI-VIII priorytetu nie przeprowadziło żadnych kontroli.

W okresie sprawozdawczym **Ministerstwo Gospodarki**, jako Instytucja Pośrednicząca w ramach IX i X priorytetu, zgodnie z planem kontroli na 2008 r. przeprowadziła kontrole systemowe w następujących instytucjach wdrażających (IW):

NFOŚiGW - kontrola systemowa – 22-24 kwietnia 2008 r.

1. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
2. Zakres kontroli:
 - a) przestrzeganie procedur wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektów;
 - b) przestrzeganie procedur w zakresie monitorowania i oceny wdrażania projektów, działań i programów;
 - c) przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów związanych z wdrażaniem projektów;
 - d) przestrzeganie procedur w zakresie sprawozdawczości;
 - e) przestrzeganie procedur w zakresie kontroli projektów;
 - f) działania promocyjne;
 - g) działania organizacyjne;

- h) Wieloletni Plan Działań (WPD);
3. Zalecenia pokontrolne:
- a) przestrzeganie procedur wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektów:
- należy rozważyć potrzebę zapewnienia dodatkowej osoby posiadającej doświadczenie potrzebne do merytorycznej oceny wniosków o dofinansowanie w ramach działania 9.2;
 - należy opracować podręcznik dla wnioskodawców i beneficjentów oraz regulamin konkursowy na podstawie aktualnych dokumentów – do 31 lipca 2008;
 - przestrzeganie procedur w zakresie monitorowania i wdrażania projektów, działań i programów;
 - należy doprecyzować dotychczasowe zapisy umowy między IP a IW poprzez aneksowanie umowy. Termin i treść aneksu zostanie ustalona w porozumieniu z IP.
- b) przestrzeganie procedur w zakresie monitorowania i oceny wdrażania projektów, działań i programów;
- należy przechowywać bieżącą korespondencję z beneficjentami w miejscach zapewniających brak dostępu osób nie zajmujących się IX priorytetem;
 - należy doprecyzować zasady, zgodnie z którymi dokumentacja jest wydawana z archiwum pracownikowi departamentu merytorycznego bez pozwolenia Dyrektora Departamentu („sytuacja nagła”);
- c) przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów związanych z wdrażaniem projektów;
- należy przedstawić harmonogram uruchomienia LSI oraz szkoleń pracowników z powyższego systemu – do 30 czerwca 2008 r.;
 - należy przedstawić harmonogram szkoleń pracowników z Krajowego Systemu Informatycznego – do 15 czerwca 2008 r.;
- d) przestrzeganie procedur w zakresie kontroli projektów - brak zaleceń;
- e) działania promocyjne:
- należy niezwłocznie umieścić tablice informacyjne w holu głównym z logo Programu i informacją, że NFOŚiGW jest instytucją wdrażającą dla IX priorytetu;
 - należy niezwłocznie umieścić na drzwiach osób zajmujących się IX priorytetem tabliczki z nazwiskami i logo Programu;
 - należy niezwłocznie uruchomić punkt informacyjny dla potencjalnych beneficjentów;
 - należy niezwłocznie uruchomić na stronie internetowej oddzielną podstronę zawierającą informacje dotyczące IX priorytetu, w tym najczęściej zadawane pytania;
 - należy przedstawić do IP listę potencjalnych beneficjentów – do 30 czerwca 2008 r.;
 - należy zaplanować szkolenia dla wnioskodawców i beneficjentów – do 31 lipca 2008 r.
- f) działania organizacyjne;
- należy przeszkolić wszystkich pracowników zajmujących się IX priorytetem w zakresie stosowania instrukcji wykonawczej i zapoznać z Regulaminem Organizacyjnym Biura NFOŚiGW- do 30 czerwca 2008 r.;

- należy niezwłocznie uaktualnić opisy stanowisk osób, które mają zajmować się IX priorytetem.

Zalecenia pokontrolne zostały w większości wdrożone lub są w trakcie wdrażania, w terminach zgodnych z zapisami w protokole pokontrolnym.

Instytut Paliw i Energii Odnawialnej - kontrola systemowa – 27-28 marca 2008 r.

1. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
2. Zakres kontroli:
 - a) przestrzeganie procedur wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektów;
 - b) przestrzeganie procedur w zakresie monitorowania i oceny wdrażania projektów, działań i programów;
 - c) przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów związanych z wdrażaniem projektów;
 - d) przestrzeganie procedur w zakresie sprawozdawczości;
 - e) przestrzeganie procedur w zakresie kontroli projektów;
 - f) działania promocyjne;
 - g) działania organizacyjne;
 - h) Wieloletni Plan Działań (WPD);
3. Zalecenia pokontrolne:
 - a) przestrzeganie procedur wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektów;
 - należy przedstawić listę ekspertów wewnętrznych oraz szczegółowe zasady zaangażowania pracowników IPiEO jako ekspertów wewnętrznych. Wyżej wymienione zasady powinny obejmować zakres prac do których zostaną powołani eksperci wewnętrzni. Termin realizacji do dnia 15 maja 2008 r.;
 - należy przedstawić sposób wyboru ekspertów zewnętrznych, ich przewidywaną liczbę oraz obszary w jakich będą zaangażowani przy naborze wniosków. Termin realizacji do dnia 15 maja 2008 r.;
 - należy przedstawić regulamin konkursowy dotyczący wyboru projektów w działaniach 9.4, 9.5, 9.6 i 10.3. Termin realizacji do dnia 31 maja 2008 r.;
 - należy rozpocząć prace nad podręcznikiem dla beneficjentów, mimo braku ostatecznych ustaleń w przedmiocie szczegółowych wymagań odnośnie studium wykonalności i wymaganych dokumentów na etapie aplikacji. Termin realizacji do końca czerwca 2008 r.;

Powyższe zalecenia zostały zrealizowane.

- b) przestrzeganie procedur w zakresie monitorowania i oceny wdrażania projektów, działań i programów;
 - należy sprecyzować dotychczasowe zapisy umowy między IP a IW poprzez aneksowanie umowy. Termin i treść aneksu zostanie ustalony w porozumieniu z IP.

Powyższe zalecenie zostało zrealizowane.

- c) przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów związanych z wdrażaniem projektów - brak zaleceń;
- d) przestrzeganie procedur w zakresie funkcjonowania systemów informatycznych:

- do czasu wdrożenia LSI należy zwiększyć przeszkolenie pracowników w KSI i LSI, żeby odpowiednie osoby mogły w pełni korzystać z programów;
- należy na bieżąco monitorować i dokumentować postęp prac firmy zewnętrznej realizującej LSI tak, żeby w terminie określonym umową lokalny system mógł w pełni funkcjonować bez awarii.

Powyższe zalecenia zostały zrealizowane.

- e) przestrzeganie procedur w zakresie kontroli projektów;
 - należy niezwłocznie zatrudnić osoby z doświadczeniem w kontroli projektów inwestycyjnych oraz specjalistów w dziedzinie prawa zamówień publicznych.

Powyższe zalecenie zostało zrealizowane.

- f) działania promocyjne:
 - należy zmienić adres strony internetowej z <http://www.ipieo.pl/pois/> na: <http://www.ipieo.pl/poiss/>.

Powyższe zalecenie zostało zrealizowane.

- g) działania organizacyjne;
 - IPiEO powinien ujednoczyć zakres obowiązków poszczególnych pracowników w Instrukcji Wykonawczej wraz z opisem stanowisk w teczkach osobowych. Termin realizacji do 15 maja 2008 r.;
 - należy jak najszybciej zakończyć remont pomieszczeń IW – do 15 maja 2008 r. Instytut jest zobowiązany przedstawić do IP harmonogram prac adaptacyjnych oraz informować na bieżąco o postępie prac;
 - należy niezwłocznie umieścić tymczasowy punkt informacyjny dla beneficjentów przy głównym wejściu do Instytutu, przed zakończeniem remontu pomieszczeń dla IW;
 - należy niezwłocznie zatrudnić pracowników merytorycznych z sektora energetyki sieciowej oraz z dziedziny odnawialnych źródeł energii – geotermii i energii wiatrowej;
 - należy szczegółowo zaplanować szkolenia dla pracowników w zakresie wdrażania funduszy europejskich oraz w zakresie energii i paliw odnawialnych, a także dla beneficjentów w zakresie wypełniania wniosków o dofinansowanie. Termin realizacji do 15 maja 2008 r.;
 - należy poprawić obieg dokumentów wewnątrz Instytutu – konieczna jest korekta instrukcji kancelaryjnej. Termin realizacji 31 maja 2008 r.

Powyższe zalecenia zostały zrealizowane z wyjątkiem zaleceń dotyczących zakończenia remontu pomieszczeń i zatrudnienia pracowników merytorycznych z sektora energetyki sieciowej, energii geotermicznej i wiatrowej. Na przeszkodzie zakończenia remontu stanął brak środków finansowych. W przypadku pozyskania nowych specjalistów, po analizie, uznano, że personel naukowy IW - IPiEO oraz planowani do powołania eksperci zewnętrzni w pełni zabezpieczają potrzeby w tym zakresie.

- h) Wieloletni Plan Działań (WPD) - brak zaleceń.

Instytut Paliw i Energii Odnawialnej - kontrola systemowa – 20-21 marca 2008 r.

1. Liczba osób przeprowadzających kontrolę – 3;
2. Zakres kontroli:

- a) przestrzeganie procedur wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektów;
 - b) przestrzeganie procedur w zakresie monitorowania i oceny wdrażania projektów, działań i programów;
 - c) przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów związanych z wdrażaniem projektów;
 - d) przestrzeganie procedur w zakresie sprawozdawczości;
 - e) przestrzeganie procedur w zakresie kontroli projektów;
 - f) działania promocyjne;
 - g) działania organizacyjne;
 - h) Wieloletni Plan Działań (WPD).
3. Zalecenia pokontrolne:
- a) przygotowanie INiG do przestrzegania procedur wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektów:
 - należy przygotować podręcznik dla wnioskodawców. Termin wykonania 30 czerwca 2008 r.;
 - należy przygotować podręcznik dla beneficjentów. Termin wykonania 31 sierpnia 2008 r.;
 - należy przygotować regulamin konkursowy. Termin wykonania 30 czerwca 2008 r.;
 - IW powinna zapewnić ocenę merytoryczną projektów w ramach własnych zasobów kadrowych, a tylko w przypadkach szczególnych lub w pojedynczych kryteriach dot. np.: finansów, pomocy publicznej wspierać się ekspertami zewnętrznymi;
 - należy rozwiązać kwestie zatrudnienia ekspertów zewnętrznych, sposobu ich wyboru i finansowania do dnia rozpoczęcia konkursu;
 - w przeprowadzeniu Konkursu oraz w dalszym wdrażaniu projektów powinni uczestniczyć specjaliści zatrudnieni w Instytucji Wdrażającej, natomiast do innych zadań – zamówienia publiczne, analiza finansowa – INiG powinna skorzystać z ekspertów zewnętrznych.
 - b) przestrzeganie procedur w zakresie monitorowania i oceny wdrażania projektów, działań i programów:
 - należy niezwłocznie wdrożyć systematyczny monitoring przygotowania potencjalnych beneficjentów z listy projektów indywidualnych dla działania 10.1. - należy utrzymywać z nimi stały kontakt oraz dokumentować stan przygotowania beneficjentów;
 - należy wzmocnić monitorowanie sektora gazownictwa celem zbadania poziomu zainteresowania przedsiębiorców dofinansowaniem w ramach działania 10.2 oraz zbadać kwalifikowalność projektów;
 - należy otworzyć rachunki przed terminem podpisania umowy o dotację rozwojową.
 - c) przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów związanych z wdrażaniem projektów – brak zaleceń;
 - d) przestrzeganie procedur w zakresie funkcjonowania systemów informatycznych:
 - należy wdrożyć pełną funkcjonalność systemu LSI. Termin wykonania 30 czerwca 2008 r.;

- należy przeszkolić odpowiednich pracowników w KSI i LSI – obecny stan wiedzy na temat KSI i LSI jest niewystarczający. Termin wykonania – 31 maja 2008 r.;
- należy opracować instrukcję obsługi LSI. Termin wykonania 31 maja 2008 r.
- e) przestrzeganie procedur w zakresie kontroli projektów - brak zaleceń;
- f) działania promocyjne:
 - punkt informacyjny do przyjmowania potencjalnych beneficjentów oraz stanowisko kancelaryjne do przyjmowania wniosków należy usytuować bliżej wejścia do INiG, zamiast wstępnie planowanych pomieszczeń w głębi budynku, co powinno wyeliminować ryzyko dostępu osób trzecich (niepowołanych) do pomieszczeń w których pracują pracownicy IW. Termin wykonania 30 czerwca 2008 r.;
 - należy także niezwłocznie umieścić stanowisko z materiałami promocyjnymi PO IiŚ. Termin wykonania 30 kwietnia 2008 r.;
 - w celach promocji należy stosować nazwę INiG, ponieważ instytucją wdrażającą jest INiG a nie Centrum Funduszy Europejskich dla Energetyki;
 - należy stworzyć link do strony internetowej NFOŚiGW oraz umieścić stronę IW na domenie www.inig.pl. Termin wykonania – niezwłocznie;
 - należy oszacować ilość osób niezbędnych do realizacji zadań promocyjnych i czy nie należy rozważyć możliwość przeniesienia niektórych osób do innych działów;
 - należy wzmocnić działalność informacyjno – promocyjną - spotkania i szkolenia w sześciu największych spółkach gazowniczych oraz rozpoznanie potencjalnych beneficjentów;
- g) działania organizacyjne:
 - należy zweryfikować zgodność zakresu obowiązków poszczególnych pracowników w Instrukcji Wykonawczej z opisem stanowisk w teczках osobowych. Ewentualne rozbieżności należy skorygować. Termin wykonania 15 maja 2008 r.;
 - należy przedstawić strukturę organizacyjną IW wraz z liczbą zatrudnionych pracowników i zakresem obowiązków. Termin wykonania 15 maja 2008 r.;
 - niezbędne jest niezwłoczne zatrudnienie co najmniej dwóch specjalistów z wykształceniem i doświadczeniem zawodowym w sektorze gazownictwa do oceny wniosków oraz do obsługi projektów;
 - w związku z brakiem osób w dziale konkursowym i nadmiarem osób w sekcji promocji i administracji należy niezwłocznie przeorganizować poszczególne sekcje w celu przeprowadzenia prawidłowego naboru i oceny wniosków oraz ewentualnie zmniejszyć zatrudnienie.
- h) Plan Pomocy Technicznej – brak zaleceń.

Powyższe zalecenia zostały zrealizowane w wyznaczonym przez Instytucję Pośredniczącą terminie z wyjątkiem zaleceń dotyczących przygotowania podręczników dla wnioskodawców (w trakcie realizacji).

W okresie sprawozdawczym nie zostały przeprowadzone przez **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego** żadne kontrole dotyczące realizacji XI priorytetu, co jest zgodne z *Planem kontroli na rok 2008*.

W pierwszym półroczu 2008 roku **Ministerstwo Zdrowia** nie przeprowadziło żadnych kontroli dotyczących realizacji XII priorytetu, co jest zgodne ze zmienionym *Planem kontroli na rok 2008*.

W związku z niskim zaawansowaniem procesów w Programie w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 roku **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego** nie prowadziło żadnych działań kontrolnych dotyczących realizacji XIII priorytetu.

3.2. Informacja o działaniach podjętych w ramach kontroli realizacji projektów (wg priorytetów)

W związku brakiem podpisanych umów o dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 r. nie zostały przeprowadzone żadne kontrole realizacji projektów.

3.3. Informacja o działaniach kontrolnych podjętych przez inne instytucje (np. NIK) oraz o przeprowadzonych audytach

W okresie sprawozdawczym zakończyło się 8 audytów zgodności przeprowadzonych przez Urzędy Kontroli Skarbowych. Instytucje w których przeprowadzono audyty:

- WFOŚiGW w Białymstoku;
- WFOŚiGW w Katowicach;
- WFOŚiGW w Kielcach;
- WFOŚiGW w Krakowie;
- WFOŚiGW w Łodzi;
- WFOŚiGW w Opolu;
- WFOŚiGW we Wrocławiu;
- NFOŚiGW.

Do końca okresu sprawozdawczego nie wpłynęły sprawozdania z przeprowadzonych audytów zgodności.

3.4. Raporty o nieprawidłowościach

Do końca okresu sprawozdawczego nie podpisano żadnych umów o dofinansowanie projektów, w związku z czym nie wykryto żadnych nieprawidłowości.

3.5. Informacja nt. kwot odzyskanych oraz kwot pozostałych do odzyskania

W związku z faktem, że do końca okresu sprawozdawczego nie podpisano żadnych umów o dofinansowanie projektów wartość kwot odzyskanych lub pozostałych do odzyskania wynosi 0 PLN.

4. Oświadczenie instytucji zarządzającej o przestrzeganiu prawa wspólnotowego podczas realizacji programu

<p>Oświadczam, iż informacje zawarte w sprawozdaniu są prawdziwe oraz, że zgodnie z moją wiedzą, Program realizowany jest w zgodzie z przepisami prawa wspólnotowego, w tym w następujących obszarach:</p> <p>1) polityka konkurencji; 2) polityka zamówień publicznych; 3) polityka ochrony środowiska; 4) polityka równych szans;</p>	<p>Data i miejsce: 29 sierpnia 2008 r., Warszawa</p>
	<p>Imię i nazwisko osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania i wydania oświadczenia w ramach Instytucji Zarządzającej Programem:</p> <p>Monika Palasz</p>

4.1. Zgodność realizowanego programu z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych

W okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnych umów o dofinansowanie projektów, w związku z czym nie napotkano problemów z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych.

4.2. Zgodność programu z zasadami pomocy publicznej

W okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnych umów o dofinansowanie projektów, w związku z czym żadne środki nie zostały dotychczas przekazane beneficjentom.

Tabela 4. Wielkość przekazanej pomocy publicznej w ramach Programu

Działanie/grupa operacji	Wartość pomocy publicznej przekazanej beneficjentom od początku uruchomienia Programu (w PLN)				
	Ze środków przypadających na wkład wspólnotowy	Ze środków przypadających na krajowy wkład publiczny	Procentowy udział typu udzielonej pomocy publicznej		
			Typ przedsiębiorstwa		
			małe	średnie	duże
1	2	3	4	5	6
-	-	-	-	-	-

5. Informacja o realizacji dużych projektów

W okresie sprawozdawczym KE nie wydała żadnych decyzji dla dużych projektów, w związku z czym nie podpisano umów o dofinansowanie.

Lista projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko została przygotowana na podstawie propozycji list projektów indywidualnych poszczególnych ministerstw odpowiedzialnych za realizację poszczególnych priorytetów dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, instytucji pośredniczących, tj. Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W grudniu 2007 r. rozpoczął się proces weryfikacji list projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko opublikowanych w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” w październiku i listopadzie 2007 r. Weryfikacja dotyczyła wyłącznie przeglądu

projektów dotychczas umieszczonych na listach i w trakcie trwania tego procesu nie było możliwości wprowadzenia na listę żadnych nowych projektów. Jedyne zmiany związane z wpisaniem na listę nowych projektów mogły wynikać z podzielenia /połączenia dotychczasowych projektów lub przesunięcia z listy rezerwowej na podstawową bądź pomiędzy programami operacyjnymi w celu wyeliminowania występowania tego samego projektu w ramach więcej niż jednego programu operacyjnego.

Weryfikacji poddane zostały zakres, koszty i terminy realizacji inwestycji, a także podmiot odpowiedzialny za przygotowanie projektu, w taki sposób, aby były zgodne z zapisami Programu (celami, wskaźnikami), linią demarkacyjną, alokacją finansową.

Listy uwzględniają również projekty duże, które zgodnie z art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 stanowią wszystkie projekty o całkowitym koszcie przekraczającym kwotę 25 mln EUR w przypadku środowiska naturalnego oraz 50 mln EUR w przypadku innych dziedzin.

Zweryfikowana *Lista projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* zawierająca m.in. projekty duże została ogłoszona przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Elżbietę Bienkowską 1 lutego 2008 r. i opublikowana w Monitorze Polskim z 8 kwietnia 2008 r. (M.P. nr 30, poz. 269).

Na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* znalazło się 131 dużych projektów o orientacyjnej całkowitej wartości **40,46 mld EUR**. Na liście podstawowej znalazło się **107 projektów** o wartości **31,69 mld EUR**. Natomiast 24 projekty, których wartość wynosi 8,77 mld euro, stanowi listę rezerwową.

Ogólna szacunkowa wartość dofinansowania z funduszy europejskich dla dużych projektów znajdujących się na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* wynosi **24,76 mld EUR**. Projekty z listy podstawowej dofinansowane będą kwotą **18,92 mld EUR**, zaś na przedsięwzięcia z listy rezerwowej przeznaczono **5,84 mld EUR**.

Zgodnie z zapisem *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, odnoszącym się do możliwości aktualizacji listy projektów indywidualnych realizowanych w ramach krajowych programów operacyjnych dwa razy do roku, w terminie do dnia 31 lipca oraz do dnia 31 grudnia (zgodnie z pkt 17 *Wytycznych*), a także z uwagi na fakt, iż przeprowadzona w styczniu 2008 roku weryfikacja list projektów indywidualnych dla krajowych programów operacyjnych dotyczyła wyłącznie przeglądu ww. list, bez możliwości wpisywania na listy nowych propozycji inwestycji, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko podjęła decyzję o aktualizacji *Listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*.

W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca zwróciła się do wszystkich do ministerstw odpowiedzialnych za realizację poszczególnych priorytetów w ramach Programu, tzw. instytucji pośredniczących, z prośbą o przedłożenie propozycji zmian do listy projektów indywidualnych.

Jedynie instytucje pośredniczące dla sektorów środowiska oraz transportu przedstawiły w ramach aktualizacji listy propozycje nowych projektów do umieszczenia na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*. Instytucja Zarządzająca podjęła decyzję o przeprowadzeniu konsultacji społecznych tych projektów. Konsultacje rozpoczęły się 21 maja 2008 r. w chwili zamieszczenia stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego listy nowych projektów. Konsultacje zakończyły się w dniu 21 czerwca 2008 r.

Celem konsultacji było zebranie opinii i uwag wszystkich środowisk na temat nowych projektów indywidualnych proponowanych do realizacji ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Do udziału w konsultacjach społecznych zaproszeni zostali wszyscy zainteresowani, a w szczególności przedstawiciele samorządów terytorialnych, partnerów społeczno-gospodarczych, administracji rządowej, organizacji pozarządowych i środowisk akademickich.

W ramach konsultacji społecznych zorganizowana została w dniu 20 czerwca 2008 r. otwarta konferencja konsultacyjna listy nowych projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, która oficjalnie zamykała proces konsultacji.

W kolejnym etapie aktualizacji listy projektów indywidualnych instytucje pośredniczące przedstawią do połowy lipca 2008 r. propozycję listy projektów indywidualnych uwzględniającą wyniki przeprowadzonych konsultacji. Decyzję o ostatecznym kształcie zaktualizowanej *Listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* podejmie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Nowa lista zostanie ogłoszona przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego nie później niż do dnia 31 lipca 2008 roku.

6. Informacja nt. wykorzystania pomocy technicznej

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na działania w zakresie pomocy technicznej przeznaczono 683,8 mln EUR (w tym ze środków wspólnotowych blisko 581,3 mln EUR), co stanowi 1,6% alokacji środków publicznych dla Programu.

Program został zatwierdzony przez Komisję Europejską w grudniu 2007 roku, w związku z tym w I połowie 2008 r. trwały prace nad tworzeniem systemu wdrażania pomocy technicznej w ramach Programu. Proces ten obejmował m.in. opracowanie wzorów wniosków o dofinansowanie, wzorów umów o dofinansowanie, udział w pracach nad modyfikacją wytycznych (m.in. w zakresie kwalifikowania wydatków czy kontroli). Instytucja Zarządzająca prowadziła w tym zakresie konsultacje z instytucjami będącymi beneficjentami pomocy technicznej. Oprócz spotkań konsultacyjnych odbyły się również szkolenia dla beneficjentów pomocy technicznej w ramach Programu.

Ze względu na trwające prace nad systemem wdrażania, w pierwszej połowie 2008 roku w ramach pomocy technicznej nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie, a co za tym idzie, nie zostały podpisane umowy o dofinansowanie. Jednocześnie poszczególne instytucje pośredniczące – dysponenci części budżetowych – oraz Instytucja Zarządzająca ponosiły wydatki w ramach środków ujętych we własnych planach finansowych. Instytucje pośredniczące przekazywały także środki do niektórych instytucji wdrażających na realizację zadań w ramach pomocy technicznej.

Szczegółowa informacja na temat wydatków ponoszonych przez beneficjentów pomocy technicznej będzie mogła być przedstawiona po zatwierdzeniu pierwszych wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność. Rozpoczęcie procesu naboru wniosków o dofinansowanie w ramach pomocy technicznej planuje się pod koniec III kwartału, w związku z czym podpisanie umów o dofinansowanie oraz przedłożenie przez beneficjentów pierwszych wniosków o płatność możliwe będzie w IV kwartale tego roku. Pierwsze wydatki kwalifikowalne w ramach pomocy technicznej Instytucja Zarządzająca zatwierdzi w 2009 r.

W ramach Pomocy Technicznej do realizacji przewiduje się projekty dotyczące:

- instrumentów wsparcia finansowego dla zatrudnienia i wsparcia kadrowego instytucji wypełniających zadania związane z przygotowaniem, wyborem, oceną, monitorowaniem projektów i programu a także weryfikacją płatności, kontrolą oraz prowadzeniem działań

- informacyjno-promocyjnych, przy uwzględnieniu podziału kompetencji wynikającym z linii demarkacyjnej pomiędzy Pomocą Techniczną Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko a Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013;
- zapewnienia niezbędnych zasobów ludzkich i stałego podnoszenia ich jakości oraz budowania zdolności administracyjnej instytucji uczestniczących w realizacji programu m.in. poprzez wzmocnienie i finansowanie zatrudnienia, przy uwzględnieniu podziału kompetencji wynikającym z linii demarkacyjnej pomiędzy Pomocą Techniczną Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko a Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013;
 - wsparcia funkcjonowania instytucji zaangażowanych w realizację programu, w tym m.in. w zakresie:
 - wsparcia procesu oceny i selekcji projektów;
 - organizacji i obsługi Komitetu Monitorującego i Podkomitetów Monitorujących, grup i zespołów roboczych, a także analizy danych na potrzeby monitorowania i wdrażania programu;
 - wsparcia procesu kontroli;
 - wynajmu pomieszczeń (m.in. biurowych, archiwów), remontów pomieszczeń i urzędowania miejsca pracy dla instytucji uczestniczących w realizacji programu, przy uwzględnieniu podziału kompetencji wynikającym z linii demarkacyjnej pomiędzy Pomocą Techniczną Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko a Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013;
 - archiwizacji dokumentacji zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej oraz przekazywania jej do KE;
 - zapewniania środków na przygotowanie i prowadzenie badań oraz opracowywanie odpowiednich ekspertyz, analiz, sprawozdań, studiów i koncepcji zorientowanych na wsparcie procesu zarządzania oraz realizacji programu;
 - długoterminowych kompleksowych usług doradczych i innych usług zewnętrznych;
 - zakupu i instalacji sprzętu biurowego, komputerowego i audiowizualnego, sprzętu biurowo-kancelaryjnego oraz telekomunikacyjnego, informatycznego i teleinformatycznego, a także innego sprzętu i wyposażenia przez jednostki zaangażowane w realizację programu;
 - budowy lokalnych systemów informatycznych mających na celu obsługę Programu oraz automatyzację procesów biznesowych;
 - pokrycia kosztów eksploatacji sprzętu i wyposażenia oraz zakup niezbędnych licencji i oprogramowania informatycznego a także zakupu usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych dla potrzeb efektywnej realizacji programu;
 - stałego podnoszenia kwalifikacji personelu zaangażowanego w realizację programu m.in. poprzez szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, a także poprzez studia i kontynuację kształcenia oraz staże, praktyki i wizyty studyjne w innych krajach biorących udział w realizowaniu polityki spójności UE;
 - ewaluacji;
 - realizacji działań informacyjnych i promocyjnych, w tym m.in. działań informacyjnych i szkoleniowych dla beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów programu, jak

również działań informacyjnych i szkoleniowych dla organów administracji publicznej odpowiedzialnych za wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia w zakresie dotyczącym przygotowywania ww. decyzji dla projektów ubiegających się o dofinansowanie w ramach POIiŚ;

- prowadzenia punktów informacyjnych i bieżącej obsługi administracyjno-biurowej procesu informowania;
- finansowania kosztów programowania przyszłych interwencji strukturalnych w ramach nowej perspektywy budżetowej UE.

Tabela 5. Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/ umowami od początku realizacji Programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od początku realizacji Programu	% środków dostępnych na to zadanie w priorytecie
1.	Szkolenia	0	0	
2.	Zatrudnienie	0	0	
3.	Sprzęt komputerowy	0	0	
4.	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych	0	0	
5.	Promocja	0	0	
6.	Ekspertyzy/ doradztwo	0	0	
7.	Ewaluacje	0	0	
8.	Kontrola/ audyt	0	0	
9.	Organizacja procesu wyboru projektów	0	0	
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów	0	0	
11.	Inne	0	0	
12.	Razem	0	0	

7. Wypełnianie zobowiązań w zakresie promocji i informacji

Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych jest jednym z obowiązków, który warunkuje prawidłowe wydatkowanie funduszy z UE. Obowiązek podejmowania działań informacyjnych i promocyjnych wynika z art. 69 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące działań informacyjnych i promocyjnych zostały określone w art. 2-10 rozporządzenia KE nr 1828/2006 ustanawiającego szczegółowe zasady

wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej rozporządzeniem wykonawczym).

Zgodnie z art. 2 pkt 1 rozporządzenia wykonawczego dla wszystkich programów operacyjnych i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia przygotowana została *Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce na lata 2007-2013*. Strategia komunikacji uwzględnia zasady przyjęte w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji*.

Instytucja Zarządzająca we współpracy z instytucjami pośredniczącymi i wdrażającymi na podstawie *Strategii komunikacji* oraz *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji* opracowuje *Plan komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013*.

Przy opracowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano dotychczasowe doświadczenia instytucji z zakresu działań informacyjno-promocyjnych prowadzonych w latach 2004-2006. Ponadto, do przygotowania *Planu komunikacji* posłużono się wynikami I etapu badania opinii publicznej dotyczącego oceny stopnia znajomości rodzajów projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności i zakładanych efektów ich realizacji, a także preferowanych źródeł informacji odnośnie Funduszy Europejskich¹².

Plan komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 jest dokumentem określającym główne założenia i zasady prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych przez wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu.

Podstawowym założeniem *Planu komunikacji* jest wsparcie realizacji celów zdefiniowanych w Programie, poprzez zapewnienie informacji na temat Programu i jego promocję oraz wykorzystanie efektu synergii z działaniami komunikacyjnymi Funduszy Europejskich na szczeblu ogólnopolskim. *Plan komunikacji* określa w szczególności cele, podstawowe komunikaty, grupy docelowe, planowane działania informacyjne, promocyjne i szkoleniowe, zakres obowiązków instytucji w systemie zarządzania Programem, harmonogram, budżet, a także sposób monitorowania i metody ewaluacji.

Plan komunikacji ma za zadanie zapewnić spójne i przejrzyste prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych dla całego Programu. Konkretnie działania, pozwalające na realizację założeń przyjętych w *Planie komunikacji* zostaną ujęte w rocznych planach działań informacyjnych i promocyjnych.

Podczas IV posiedzenia Komitetu Monitorującego, które odbyło się 19 czerwca 2008 r. zaprezentowano projekt *Planu komunikacji*. Do końca okresu sprawozdawczego dokument nie został przyjęty.

W pierwszym półroczu roku 2008 działania informacyjno-promocyjne prowadzone były przez Instytucję Zarządzającą, instytucje pośredniczące oraz instytucje wdrażające w ramach wszystkich sektorów Programu Infrastruktura i Środowisko. Ww. działania w głównej mierze polegały na informowaniu beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko o możliwościach dofinansowania projektów ze środków UE.

Instytucje stworzyły lub rozpoczęły prace nad stworzeniem serwisów internetowych skierowanych do beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu. Zakupione materiały

¹² I etap „Badania opinii publicznej na potrzeby przygotowania, a następnie monitorowania i oceny skuteczności działań informacyjnych skierowanych do społeczeństwa dotyczących projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności” został przeprowadzony na zlecenie IZ Funduszu Spójności w listopadzie 2007 r. Grupą docelową badań (próba 1 003 osób) był ogół społeczeństwa, postrzegany w kontekście odbiorców zakładanych efektów realizacji projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności.

promocyjne (m.in. broszury informacyjne, ulotki, kalendarze, długopisy, notesy) dystrybuowane były podczas spotkań i szkoleń organizowanych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu.

Informacje o ważnych wydarzeniach w ramach Programu były przekazywane do ogółu społeczeństwa za pomocą mediów (publikowane w prasie krajowej i serwisie internetowym Ministerstwa Rozwoju Regionalnego).

Działania informacyjno-promocyjne Programu w pierwszym półroczu roku 2008 można podzielić na:

1. Wydarzenia promocyjne / imprezy masowe / konferencje:

Sektor	Instytucja	Liczba wydarzeń promocyjnych / imprez masowych / konferencji
Instytucja Zarządzająca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	0
Sektor środowiska (priorytety I-V)	Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	5
Sektor transport (priorytety VI-VIII)	Ministerstwo Infrastruktury, Centrum Unijnych Projektów Transportowych	0
Sektor energetyki (priorytety IX-X)	Ministerstwo Gospodarki	0
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	4
	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej	0
	Instytut Nafty i Gazu	0
Sektor kultury (priorytet XI)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	0
Sektor zdrowia (priorytet XII)	Ministerstwo Zdrowia	0
	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia	2
Sektor nauki (priorytet XIII)	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1
	Ośrodek Przetwarzania Informacji	1

2. Konkursy

Sektor	Instytucja	Liczba zorganizowanych konkursów
Instytucja Zarządzająca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	0
Sektor środowiska (priorytety I-V)	Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	0
Sektor transport (priorytety VI-VIII)	Ministerstwo Infrastruktury, Centrum Unijnych Projektów Transportowych	0
Sektor energetyki (priorytety IX-X)	Ministerstwo Gospodarki	0

Sektor	Instytucja	Liczba zorganizowanych konkursów
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0
	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej	0
	Instytut Nafty i Gazu	0
Sektor kultury (priorytet XI)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	0
Sektor zdrowia (priorytet XII)	Ministerstwo Zdrowia	0
	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia	0
Sektor nauki (priorytet XIII)	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	0
	Ośrodek Przetwarzania Informacji	0

3. Publikacje papierowe (dokumenty programowe, broszury, ulotki, foldery, itp.)

Sektor	Instytucja	Liczba publikacji papierowych
Instytucja Zarządzająca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	15 500
Sektor środowiska (priorytety I-V)	Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	2 651
Sektor transport (priorytety VI-VIII)	Ministerstwo Infrastruktury, Centrum Unijnych Projektów Transportowych	0
Sektor energetyki (priorytety IX-X)	Ministerstwo Gospodarki	0
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	350
	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej	0
	Instytut Nafty i Gazu	0
Sektor kultury (priorytet XI)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	500
Sektor zdrowia (priorytet XII)	Ministerstwo Zdrowia	0
	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia	2
Sektor nauki (priorytet XIII)	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	0
	Ośrodek Przetwarzania Informacji	2

4. Materiały elektroniczne (plyty CD):

Sektor	Instytucja	Liczba materiałów elektronicznych
Instytucja Zarządzająca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	0
Sektor środowiska (priorytety I-V)	Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i	400

Sektor	Instytucja	Liczba materiałów elektronicznych
	Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	
Sektor transport (priorytety VI-VIII)	Ministerstwo Infrastruktury, Centrum Unijnych Projektów Transportowych	0
Sektor energetyki (priorytety IX-X)	Ministerstwo Gospodarki	0
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0
	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej	0
	Instytut Nafty i Gazu	0
Sektor kultury (priorytet XI)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	0
Sektor zdrowia (priorytet XII)	Ministerstwo Zdrowia	0
	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia	0
Sektor nauki (priorytet XIII)	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	0
	Ośrodek Przetwarzania Informacji	0

5. Materiały promocyjne (gadżety)

Sektor	Instytucja	Liczba zakupionych materiałów promocyjnych
Instytucja Zarządzająca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	5 000
Sektor środowiska (priorytety I-V)	Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	57 925
Sektor transport (priorytety VI-VIII)	Ministerstwo Infrastruktury, Centrum Unijnych Projektów Transportowych	0
Sektor energetyki (priorytety IX-X)	Ministerstwo Gospodarki	0
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0
	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej	10 201
	Instytut Nafty i Gazu	0
Sektor kultury (priorytet XI)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2 100
Sektor zdrowia (priorytet XII)	Ministerstwo Zdrowia	0
	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia	1 301
Sektor nauki (priorytet XIII)	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	0
	Ośrodek Przetwarzania Informacji	0

6. Serwisy internetowe poświęcone Programowi:

Sektor	Instytucja	Liczba serwisów internetowych
Instytucja Zarządzająca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	0
Sektor środowiska (priorytety I-V)	Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	10
Sektor transport (priorytety VI-VIII)	Ministerstwo Infrastruktury, Centrum Unijnych Projektów Transportowych	1
Sektor energetyki (priorytety IX-X)	Ministerstwo Gospodarki	0
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0
	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej	0
	Instytut Nafty i Gazu	1
Sektor kultury (priorytet XI)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1
Sektor zdrowia (priorytet XII)	Ministerstwo Zdrowia	1
	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia	1
Sektor nauki (priorytet XIII)	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1
	Ośrodek Przetwarzania Informacji	0

7. Punkty informacyjne:

Sektor	Instytucja	Liczba punktów informacyjnych
Instytucja Zarządzająca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	0
Sektor środowiska (priorytety I-V)	Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	2
Sektor transport (priorytety VI-VIII)	Ministerstwo Infrastruktury	0
Sektor energetyki (priorytety IX-X)	Ministerstwo Gospodarki	0
Sektor kultury (priorytet XI)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	0
Sektor zdrowia (priorytet XII)	Ministerstwo Zdrowia	0
	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia	0
Sektor nauki (priorytet XIII)	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1
	Ośrodek Przetwarzania Informacji	0

8. Oświadczenie Instytucji Zarządzającej

Dane osoby sporządzającej sprawozdanie	Imię i nazwisko osoby sporządzającej sprawozdanie:
	Dane kontaktowe osoby sporządzającej sprawozdanie (telefon, adres e-mail, fax):
Oświadczam, iż informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą	Data i miejsce:
	Imię i nazwisko osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania:
	Dane kontaktowe osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania (telefon, adres e-mail, fax):
	Podpis osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania: